

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKA, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXIX, Nr. 43

Redakcija: GLENMORE 5-7281

ANTRADIENIS (TUESDAY) BIRŽELIO—JUNE 15 D., 1954

Administracija: GLENMORE 5-7068

10 CENTU

Dulles tebegrasina

Valst. sekr. Dulles birželio 10 politinę padėtį taip vertino:

1. Smerkė Anglijos ir Prancūzijos nusistatymą nesiusti į Indokiniją JT stebėtojų, kol eina Zenevoje derybos; 2. apgailestavo, kad Vakaruose yra daug nevieningumo; 3. pakartojo įspėjimą Europai, o ypačiai Prancūzijai ir Italijai, kad Amerika bus priversta pakeisti iš esmės savo politiką, jei nebus patvirtintos Europinio saugumo bendruomenės sutartys; 4. pirmąją sąlyga stoti į Indokinijos karą paskelbė reikalavimą, kad Prancūzija pripažintų Indokinijos valstybėm visišką nepriklausomybę; "Amerika niekad nekovojo už kolonializmą"; 5. pažadėjo paramą Guatemalos gyventojams, jei jie norės nusikratyti komunistiniu režimu.

• Atst. Rūmų narys dem. D. L. Rogers pasiūlė uždrausti kongreso komisijų apklausinėjimus perduoti per televiziją; demokratai jį dėl to sveikino.

Prancūzijos prezidentas Coty, kuriam vėl teko viena iš jo nedau-gelio pareigų: priimti min. pirm. Lanielio atsistatydinimą ir pasikirti kita min. pirmininką Mendes-France.

Prancūzija nusišuka nuo Amerikos

Molotovas tuo tarpu į save traukia Prancūziją ir Vokietiją

Paryžius. Birželio 12 parlamentas pareiškė Lanielio vyriausybei nepasitikėjimą 306 balsais prieš 293. Vyriausybė atsistatydino. Naują sudaryti prezidentas Coty pavedė Pierre Mendes-France, buv. anksčiau finansų ministru.

Nuverstasis Laniel išsilaukė valdžioje 50 savaitių ir buvo palankus Amerikos politikai. Jis stovėjo už europinio saugumo bendruomenės ir tolimesnes kovas Indokinijoje. Tam jis norėjo skelbti mobilizaciją. Jo politika puolė ir interpeliacija įnešė komunistai ir socialistai.

Naujasis min. pirm. Mendes-France, nors dar nežinia, ar jam pasiseks vyriausybę sudaryti, yra Laniel politikos priešas. Jis stovi už karo baigimą Indokinijoje tenkinantis, kad Prancūzijos žinioje liktų pati Indokinijos pietinė dalis. Jis reikalauja sumažinti lėšas karo reikalams ir skirti ūkinei statybai.

Su Laniel vyriausybės kritiku paralyzuota ir europinė bendruomenė ir pasipriešinimas komunistam Indokinijoje.

Sukasi į Maskvą

Vokietijoje Prancūzijos vyriausybės grūvimas priimtas kaip didelis smūgis Adenauerio politikai, kuri siekė europinės bendruomenės su Vokietijos kariuomene joje. Dabar laikoma, kad Vokietijos užsienių politika turi griežtai pasikeisti. Koalicijos antroji partija FDP (laisvoji Demokratų Partija—liberalai) iš naujo ir aiškiai pasisakė už pasukimą į Maskvą ir diplomatinį santykių sumezgimą su ja. Tam pritaria ir opozicijoje esą socialdemokratai.

SEN. MCCARTHY jau ir be aki-nių mato, kaip prieš jį sukilo jo partijos draugų dalis.

DAR NAUJAS LEKTUVAS

Amerikoje pagamintas naujas lektuvas, kuris gali nusi-leisti vandenyje pakrantėje, priplaukti paskui prie kranto ir išleisti keleivius bei iškrauti krovinius. Jis gali paimti 24 tonas svorio — keturias pat-rankas, tris sunkvežimius, šešis jeopus. Per 30 sek. jis gali vėl pakilti į orą. Lektuvas labai naudingas maršalui. Pradėtas masiškai gaminti.

tautų šeima įsijungė dar Vietnamas, Laos ir Cambodija. Taip iš Vakarų laisvę ir nepriklausomybę gavo šeši šimtai milijonų gyventojų.

Tuo tarpu Azijoje Rusija šiandien yra didelė imperialistinė šalis su stambiom kolonijom Kaukaze ir vidurinėje Azijoje. Smith taikliai pastebėjo, kad Molotovas susirūpinimas, kurį jis rodo Azijos pietryčių tautom neapima armėnų, kazachstaniečių, mongolų ir kitų tautų, kurias prarijo sovietinė imperija Azijoje.

Lietuvą, Estiją, Vengriją, Rumuniją, Bulgariją, Albaniją ir Čekoslovakiją, — sakė Smith, — tai vis neišdildomi faktai iš Sovietų netolimos praeities, kuri liudija, kaip Molotovas ir jo atstovaujamoji vyriausybė yra pastelgusi su įvairių šalių laisvę ir jų tautiniais siekimais.

Kalbėdamas dėl Azijos, Amerikos delegacijos pirmininkas vėl priminė faktus. Būtent: Vakarų valstybės suteikė nepriklausomybę Burmai, Ceilonui, Indijai, Indonezijai, Pakistanui, Filipinams; neseniai į laisvę

Žalkausko pareiškimas dėl Lozoraičio pareiškimo apie Lietuvos atstovavimą

Eltos korespondentas New Yorke pranešė tokį VT pirmininko K. Žalkausko pareiškimą dėl S. Lozoraičio rašto, kuriuo jis buvo skelbęs, kad Bonnoje jokio Vliko atstovo nesą ir Bonnos vyriausybė į Vliko raštą neatsakiusi.

"1) Vlikas, Vokietijos užsienių reikalų ministerijai tokio turinio rašto, apie kurį kalba p. S. Lozoraitis, nėra rašęs, taigi ir jokio atsakymo nelaukia.

2) Vliko pirmininkas pasiūlė pačiam Diplomatinės Šeštri pristatyti Bonnos Vokietijos vyriausybei sutartą asmenį, bet p. S. Lozoraitis nesutiko ir atmetė visus Vliko pirmininko prelo M. Krupavičiaus pasiūlymus tartis dėl Bonnoje skiriamam asmens. Tuomet atstovą paskirti nutarė Vlikas ir jo Vykdomoji Taryba. Laikina atstovą Bonnon buvo parinktas dr. Petras Karvelis.

3) Dr. P. Karvelio gegužės d. pranešimu, Bonnoje jis įteikė Vliko Pirmininko pasirašytą paskyrimo raštą. Raštas, Vokietijos užsienių reikalų ministerijos, susipratus dėl jo teksto, priimtas. Tuo pačiu ir buvo priimtas dr. P. Karvelis atstovauti Lietuvos reikalus prie Bonnos vyriausybės.

4) Dr. P. Karvelis, pasirė-

Sovietų šnipai

Norvegijoje prasidėjo sovietinių šnipų byla. Svarbiausias kaltinimas yra Sunde, kuri karo metu buvo vienas iš rezistencijos prieš nacius vadų. Vokiečiai tada už jo galvą buvo skyrę 50,000 kronų. Dėl to io suėmimas dabar norvegams buvo sensacija. Jis ginasi, tačiau policija suėmė jį kaip tik susitikime su sovietų attachė Mershevnikovu. Tokių susitikimų policija yra užregistravusi apie 40. Byla eina uždaram durim. Truks kelias savaites.

Berlyne perbėgęs vienas vokiečių inžinierius pranešė, kad neseniai rusų surastos uranijaus kasyklos Tiuringijoje būsiančios vienos iš didžiausių visoje Europoje. Radioaktyvinis metalas užtinkamas net 15 metrų gylėje.

Molotovas smarkauja ten, kur jo bijo

Maskva pranešė įteikusi Anglijos vyriausybei protestą prieš "rusų solidaristų" Anglijoje "diversantinį veikimą". Tie solidaristai notoje vadinami "karo nusikaltėliais" ir "išdavikais", o Anglijos vyriausybė, jiems veikti leisdama, kišantis į svetimos valstybės vidaus reikalus.

Kaip atsakė Anglija, nepa-nešta. Panašų protestą gavo ir šveicarijos vyriausybė. Esą Zenevoje solidaristai davė anti-komunistinių lapelių ir literatūros komunistinių delegacijų

Zenevoje nariam. Šveicarijos vyriausybė tuoju porą tų solidaristų išvijo iš Šveicarijos kaip ir Truchnovičiaus žmoną, kuri buvo atvykusi į Šveicariją prašyti Molotovą, kad leistų jai pasimatyti su jos pagrobtu vyru. Solidaristų centras Frankfurte paskelbė, kad tie vyrai davė lapelių tik tiem komunistinių delegacijų nariam, kurie to norėjo. Jie stebisi šveicarijos neutralumu, kuris kludo kom. delegacijų nariam apsirūpinti jų norima literatūra.

Kas džiaugsis iš kovos dėl McCarthy?

Prieš McCarthy sukilo nauji žmonės. Sen. Flanders, resp. pasakė kalbą, kurioje prilygino McCarthy fašistui; reikalavo kad jis pasiaikšintų apie savo piniginius reikalus rinkimų metu ir kad jis būtų nušalintas iš komisijos pirmininkų. Demokratai jo reikalavimui pritarė.

Knowlandas, respublikonų lyderis, pasmerkė sen. Flanders kalbą ir jo reikalavimus. Nurodė, kad tokio reikalavimo svarstymas atiduotų senatę vadovavimą mažumai ir suklydytų

vyriausybės programą praves-ti.

Prieš McCarthy pasisakė taip pat teisingumo sekretorius Brownell, gindamas laisves.

Gubernatorius T. Dewey aš-triai kritikavo pačias transliacijas per televiziją, kurios nukreipia žmonių dėmesį nuo tikrojo pavojaus.

Is tikrųjų kiek Maskvai džiaugsmo suardžius Zenevoje vakariečių vienybę, tiek jai bus džiaugsmo sėkmingai arđant Amerikos viduje vyriausybės ir valdančiosios partijos vienybę.

INDOKINIJOJOS BERLYNAS IR AZIJOS ŠVEICARIJA

AR HANOI TAIP PAT KRIS?

Komunistų gen. Giap Indokinijoje buvo paleidęs gandą, kad gegužės 26 Hanoi miestas bus jo rankose. Gandais jis moka pakelti nuotaikas savo slaptų šalininkų, kurių tarp pačios viešosios policijos Hanoi esą 70%.

Mieste panika. Prancūzų šeimos ir turtingesnieji vietnamiečiai skubiai kraustosi. Autombiliai, namai, sklypai, pinigai — atpigo; pabrango tik čemodanai ir karštai, nes į Hanoi sugabenta daug sužeistų iš aplinkinių miestelių ir karstų daugelis jų reikalingi.

Pasivilkęs sur Hanoi paėmimu, Giap skuba savo divizijas

nuo Dienbienphu į pietus ir rytus. Laukiama, kad jis ir neims Hanoi. Jį apsupo ir trauks toliau į Haipongho uostą, pro kurį ateina amerikiečių munitcija ir ginklai. Hanoi turėtų kristi paskutinis — būti Indokinijos Berlynas.

Tokia padėtis. Broliai Alsopai mano, kad prancūzų kariuomenė dar gali būti išgelbėta, bet miestas jau vergiai.

KADA AMERIKA SUPYKS?

Ne Zenevoj, bet greičiau jau Indokinijoje teks daryti paliaubas, tikriau — kapituliacija. Alsopai aštriai sako, kad tai bus naujas smūgis Vakaram. Molotovas grįs su triumfu, prisijungęs naujas teritorijas,

iš kurių jis galės užvaldyti visą Aziją.

Amerika Indokinijai visada buvo jautri. Prieš 13 metų prez. Rooseveltas derėjosi su Japonais dėl tos pačios Indokinijos. Jis matė, kad ši sritis bus japonam tik atrama tolimesnei invazijai į turtingus Azijos pietus. Rooseveltas siūlė Japonijai Indokiniją padaryti, anot Roosevelto, "Azijos Šveicarija", vadinas, neutralia, nepriklausoma valstybe, kurios nepulti pasizadėtų ir Japonija ir Amerika. Tris kartus tai siūlė. Japonai nuleido negirdomis. Tik Japonijos atstovas Wakasuki vėliau paklausė valstybės sekretoriaus Sumner Welles: "O kada Amerika tikrai supyks?" Kitą kartą sakant: kaip ilgai galima žygiuoti pirmyn, nerizikuojant karu?

To meto valstybės sekretorius Sumner Welles dėl akilpėšiško klausimo prezidentui pranešė: "Jam paaiškinau, kad jis klysta, jei mano, jog Amerika pasakys Japonam: "Dar (Nukelta į 2 pusl.)

Vienas iš komunistų kankinių

Paminėjo mirti Berano, Čekoslovakijos agrarų p-jos pirmininką. Minėjimą surengė New Yorke birž. 10 Tarp. Valst. Sąjunga ir Čekoslovakijos agrarų partija. Pradėjo tos partijos pirm. J. Cerny. Po jo kalbėjo Tarp. V. S-gos pirmininkas S. Mikolaičikas ir kt. Buvo gauta eilė užuojautos telegramų ir laiškų; tarp jų ir liet. valstiečių liaudininkų, kurie įeina į tą Tarp. Valst. S-gą (Zalijai Internacionala).

Beran buvo nuteistas 1942 nacių 10 metų, komunistinis Čekoslovakijos režimas jį nuteisė 20 metų; kalėjime jis ir mirė 1945 m. kovo mėn.

VETERANU PIKNIKE ir veteranai Bernard M. Baruch bei Adlai E. Stevenson pasijuto jauni ir žaidžia sviedinį. Baruchas musa, Stevesonas gauda... 1952 nenokėjo gaudyti ir prezidento sviedinio nepagavo. Gal išsipraktikuos.

Nori žvejoti - varo į diplomatus

DIENOS VEIDAI

Neteisybė nenustoja šaukus atkaišoma. Juo lačiau ją stengias nutildyti, juo garsiau jos saukimas prasiveržia.

Tai rodo ir neteisybė, padaryta Barujos krasian. Ji uovar garsiau saukia, nei tada, kada ji buvo padaryta. Šiemet Barlyno ministerių konferencijoje ji prabilo Dulles lūpom, Zenevoje apie ją prabilo jo pavaduotojas Bedell Smith (žr. pirmą psl.).

Generolas Smith iš tikrųjų vadovauja valstybės departamentui daugiau nei bet kas kitas... Jis buvo artimas Dean Achesono draugas. Jis yra artimas prezidento Eisenhowerio draugas. Taip jį apibūdina "US News and World Report".

Tokis apibūdinimas nėra didelis Smithui komplimentas kai kurių respublikonų akyse. Kraštutiniai respublikonai juo nepatenkinti. Jie sako, kad B. Smith esąs labiausiai kaltas, kad valstybės departamente tesijama Achesono politika. "Kol Bedell Smith bus, gali jis būti ir labai garbingas bei nusipelnęs, bet departamentas nebus iš pagrindų išvalytas ir neateis nauja politika, kurios daugelis respublikonų laukia."

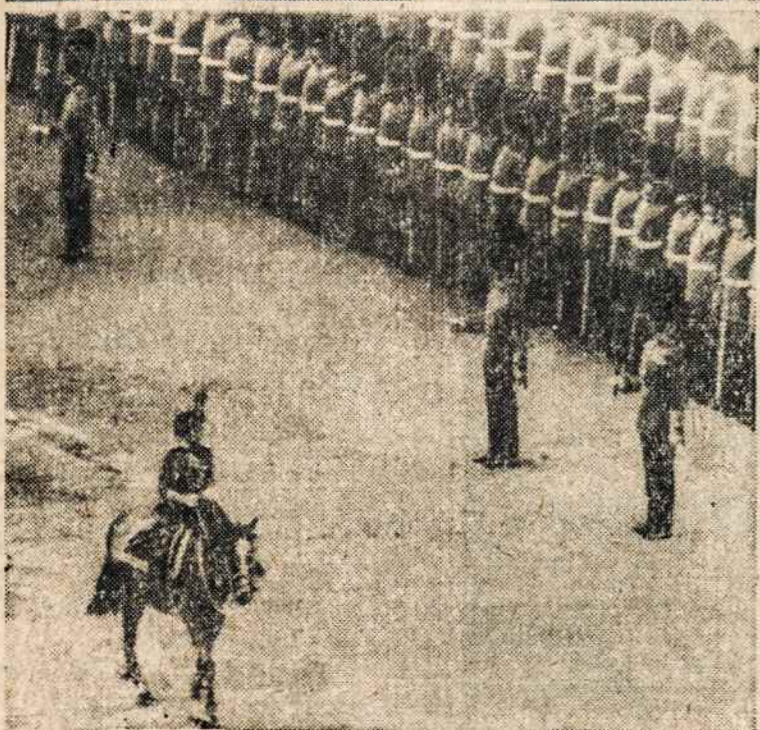
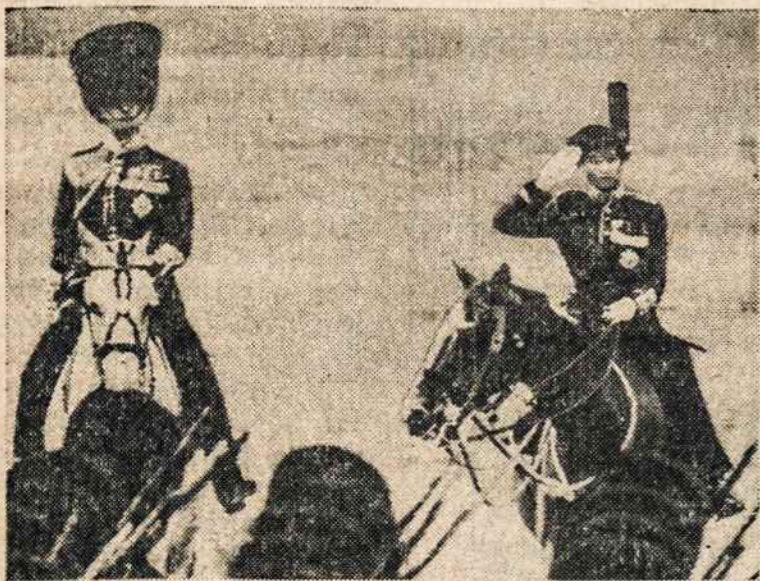
Ir nors taip respublikonų vertinamas, B. Smith buvo pasirinktas Eisenhowerio ir Dulles.

Pirmąsyk į pasaulį Bedell Smith vardas išplaukė 1945 gegužės 7, kada Reimse jis atstovavo Amerikai paliaubų derinybose. Jis tada buvo Eisenhowerio štabo viršininkas.

Po karo jis norėjo eiti į atsargą ir tik žvejoti ir žvejoti. Bet jis buvo artimai susidra-

Komunistų mažia

Paryžiuje penkių dienų komunistų partijos konferencija pripažino, kad per ketveris metus, nuo paskutinės konferencijos komunistų partijos narių skaičius sumažėjęs beveik perpus. Svarbiausia mažėja jaunimas. Tik 11% yra jaunesnių nei 25 metų, o 29% yra vyresni per 50 metų. Guodėsi tuo, kad prancūzų jaunimas nerodo entuziazmo jėkiom partijom ir jokiai ideologijai.

ELIZBIETA II, Anglijos karalienė, pirmą kartą oficialiai šventė savo gimtadienį, nes pernai (balandžio 21) ji dar buvo nevaldinkuota. Dabar jai 28 metai.

Indokinijoje, nei apie Prancūzų karinį pajėgumą, nei apie Anglijos nusistatymą. Viena pusė sakė, kad senas departamentas palikimas sabotuoja ir neinformuoja; kalbino už tai Smithą, kad nepavaldė. Net paskutinėm dienom žinemasis kandus publicistas W. Pegleris priklausio, kad Smith priklausė Marshallio štabe prie toš "klikos", kuri nedavusi laiku žinių ir kalta dėl Pearl Harboro katastrofos. Kita pusė sako: "Jeigu B. Smith nebūtų užkirtęs kelio į departamentą ekstremistam, soviništam, tai, gal būt, būtume jau trečiam kare ar mažiausia naujoj T. Rytų avantiūroj, kurios Amerika su savo silpnu apsiginklavimu ir pereinama iš senų ginklų prie naujų, nebūtų pakėlus!" —rašė Washingtono korespondentas R. Jungk.

Lietuviams B. Smith buvo pažįstamas Vokietijoje kaip nuoširdus liaudies dainų, šokių lankytojas Čiurlionio ansamblio koncertuose. Kai buvo paskirtas į Maskvą, lietuviai tikėjo, kad jis pažįsta ir Lietuvos reikalus geriau nei kas kitas. O dabar į jo lūpom pareikštus žodžius apie Baltijos kraštus žiūri kaip į visos Amerikos nusistatymą nepripažinti agresijos ir apie ją netylėti. M.

NUVARTĖ KAPŲ PAMINKLUS, NUDRASKĖ KRYŽIUS

"Argi tai gali atsitikti mūsų civilizuotoje šalyje?" — stebėjosi miunchenietis, patyręs apie nusikaltėlių siautėjimą miesto kapinėse. Kad vagys išlaužia krautvinių vėrinis, automobilių langus ir išneša vertingų dalykų,— šiandien tokios žinios nekieno nestebina. Bet kad žmogaus vardą nešiojį asmens galėtų tap pasielgti, kaip tai atsitiko pietinėse miesto kapinėse, dėl to kraipė galvą nevinas ramus ir taikingas neramių gatvių gyventojas. Tikrai, ką gi klūdė į dangų iškylę akmeniniai paminklai tylioj amžinos ramybės vietoje? O tačiau ciniški nusikaltėliai neturėjo pagarbos net mirusiems: jie ėjo nuo vieno paminklo prie kito, vertė juos į šalį, nudrasė kė nuo jų nukryžiuotąjį, jį suskaldė, išardė brangią geležinę tvorelę, sudaužė šalia sarkofagų stovincias vertingas statulas, o iš vienos urnos, ją atidarę, išpylė ant žemės mirusiojo palaikus...

Kriminalinė policija šiuo metu intensyviai ieško, kas buvo tie barbarai, sunaikinę 62 kapo paminklus ir pridarę apie \$3,000 nuostolio. Ne pinigas čia svarbu, kiek pats niekšiškas nuiskaltimas.

Indokinijos Berlynas ir Azijos Šveicarija

(Atkelta iš 1 psl.)

galite tą ar aną kraštą užimti; paskui jau nevalia." Bet aš pabrėžiu, kad Japonija pradėjo karinio pirmavimo Pacifike politiką, o tai jau gresia Amerikos saugumui." Kitaip sakant, Amerika turės veikti tada, kai pajus savo saugumui grėsmę.

Ir Indokinija buvo tada viena iš pagrindinių priežasčių Japonijos - Amerikos karui, prasidėjusiam su Pearl Harbor katastrofa.

KAS SUPYKTI NELEIDŽIA? Padėtis ir dabar panaši. Amerika kartojo ir kartoja, kad Indokinijos žlugimas gresia ir Amerikos ir jos sąjungininkų saugumui. Bet radikalių priemonių nesima tam saugumui ginti. Kodėl?

Prancūzai kaltina amerikiečius; kad jie permažai pagal-

SUSIMILK ANT MUSU WIESZPATIE

BROLEJ TAS PAR KRIZIUS FSLU PAR NUOC MASU WIEBAZNICLES BROLU IRA TITAS KAD MET JOG PZLNOCZI

ZIAMAJTEJ KAPOTAS IRA PAWEJ SEKIOJMA SKOLD MU ROG MUSU S IR MUSU CZE ISZSTA ATMIUTU SZIA DIEMA TA NUOC BA

AVICLES S ANT MALDOS UZ KIENYAVICZUS BROLES KALINICIOSE UZ MUSU WIERA IR TIKRA TEJSIBE. TEJPOGI KAD MESTUMET WISOKIUS BLOCUS SENUS PAPTATIMUS, CIWENTUMET ZGADOJ IR WIENIBEJ, TURE TUMET WIERA NODIEJE IR MEJLE O UZTIK RA PAGAL ZODZIU WIESZPATIES DIEWA NEU ZILCA ANT JINSIU ZIAMES ISZWISTE KARA LASTE DIEWA JR JO TEJSIBE.

SUSIMILK ANT MUSU, WIESZPATIE

Broliai Zemaiciai, tas perkaptas kryžius yra paveiklu persekiojimo nuog maskolių mūsų vietas, mūsų Bažnyčios šv. ir mūsų brolių. Yra čia išstatytas, kad atmintumėt, jog ši diena pranočyta nuog Bažnyčios šv. ant maldos už kenčiančius brolius, kalinčius už mūsų vieta ir tikra teisybė. Teipogi, kad mestumėt visokius blogus senus papratimus, gyventumėt zgadoj ir vienybėj, turėtumėt vieta, nodieje ir meile, o už tikra pagal žodžių Wieszpaties Diewa neuzilgo ant jūsų žemės išvytė karalystę Dievo ir jo teisybė.

Vokiečių bėglių suvažiavimas Miunchene

"Susivienijimas su Vokietijos rytais yra ne tik mūsų politinis, bet ir dvasinis uždavinys", — pareiškė prof. E. Mueller, naujai perrinktas prūsų pabėgėlių, gyvenančių šiuo metu Bavarijoje, bendruomenės pirmininkas. Gegužės 22-23 d. įvyko Miunchene buvusių ir vakarų Prūsijos gyventojų suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 9.000 žmonių. Mitinge kalbėjęs ministras pabėgėlių reikalams Oberlander pabrėžė, jog pabėgėliai turi savo tradicijas ne tik išlaikyti, bet ir toliau jas puoselėti, Dr. Schreiber reikalavo, kad Vakaraičiai nepripažintų 1945 m. užgrobtimo teisės. Iš diakono Krumm kalbos paaiškėjo, kad iš 2.190.000 Rytprūsių gyventojų Vakarubse atsidūrė tik 1.930.000. Mirė arba dingo be žinios 614.000 rytprūsių.

Sovietų zonos Vokietijos vyriausybės kreipėsi į Vak. Vokietijos ūkininkus, kviesdama juos persikelti gyventi į sovietų zoną. Į tą kvietimą atsakė Vak. Vokietijos vyriausybė per RIAS radiją nurodydama, jog nuo 1950 m. į Vak. Vokietiją atbėgo apie 60.000

ūkininkų bei žemės ūkio darbininkų. Šiuo metu Vak. Vokietijoje yra 300.000 ūkininkų šeimų, pabėgusių nuo sovietiško 'rojaus'. 50.000 ūkininkų galėjo būti sudarytos darbo galimybės ūkyje.

Triero mieste vieno namo nuomininkai metų metus skundėsi, kad kaminas dūmų netraukia. Nam savininkas visaišaip krapšėsi ir suko galvą, bet tai nieko nepadarė. Pagaliau vienam kaminkrėčiui pavyko tą mislę atidengti. Iš kamino jis ištraukė aprūksią ir suodžiais apneštą Hitlerio statulą.

Kelių tinklas Vokietijoje padidėjo 75%, o automobilių net 1000%. Taigi, Vokietija greitai atsistatė ir vejasi Ameriką.

Turistam pagalbon

Turistai, negalėję aplankyti gražiųjų N. Anglijos vietovių, susilaukia pagalbos iš Fordo. Fordo kompanija paruošė 20 meniškų N. Anglijos vietovių paveikslų parodą. Paveiks-lai pagaminti konkursiniu būdu ir pačių N. Anglijos geriausių menininkų. Jus galima matyti New England Journeys 2 nr. Ten pat randami atitinkami trumpi straipsniai, parašyti rašytojų kaip W. Faulkner, B. DeVoto, J. P. Marquand ir kitų.

Minėtoji paroda atidaryta Providence Public Library nuo birželio 1 ligi 13, Brocktone nuo birželio 19 ligi liepos 3, New Londone, N. H. nuo liepos 8 ligi 22, Marblehead, Mass. nuo liepos 26 ligi rugp. 10, Burlington, nuo rugp. 14 ligi 28, New London, Conn. nuo rugsėjo 1 ligi 15 ir Norwich, Conn. nuo rugs. 17 ligi spalio 3 d. Tolimesnės datos ir vietos dar nėra nustatytos.

Paveikslų atrinkimą padarė N. Anglijos kilimo dailininkai Arthur T. Lougee ir Edmund Ware Smith. Pirmasis dabar vadovauja Fordo meniniams leidiniams, o antrasis yra The Ford Times laikraščio redaktorius. Tarp išrinktųjų paveikslų figuruoja Paul Sample, Loring Coleman, Revington Arthur, King Koffin ir Francis Merritt. (Skelb.)

SPAUDA

IŠRYŠKINO LAIKRAŠČIO VEIDĄ

"Vienybėje" birželio 11 Juozas Tysliava aiškina, kad jis buvęs Chicagoje, kai Rannit ir Škema paskelbė savo raštus tikėjimo klausimais; kad tie rašai tesą tik "kupstas"; kad Kunigų Vienybei nereikėję "šokti į akį Vienybei." Paskui jau įsismagina vertinti Kunigų Vienybę: esą "Kunigų Vienybė nusmuko nuo koto"; esą jie draudžia tikintisiems raštus prieš tikėjimą skaityti, o patys skaito, taigi jie vykda pasakymą: "nežiūrėkite, ką mes darome, tik klausykite, ką mes sakom". Kunigų Vienybės vertinimą vainikuoja savo skaitytojo baiminimusi, jog "Kunigų Vienybės muravjovai ims karti lietuvius, kurie skaito Vienybę."

Tysliavos reikalas teisintis ir teisinti savo bendradarbius. Jo laisvė rūstauti ir vertinti kitus, kaip jam patinka. Visa tai labiau išryškina laikraščio veidą ir stovinčiam iš šalies padeda susiorientuoti.

Dėmesio verti tie pasakymai fone tų gražių frazių, kurias randam laikraestyje už liberalizmą, už spaudos ir nuomonės laisvę. Laikraštis irgi "laisvai" kalbėjo apie religijos dalykus, nors autoriai lig šiol nebuvo laikomi religinių klausimų specialistais. Bet laikraštis ėmė pykti ir koliotis, kada kiti, Kunigų Vienybė, didesni religinių klausimų specialistai, pasisakė apie "Vienybės" skelbiamas mintis religijos klausimais. Vadinasi, aš esu laisvas kalbėti apie religiją, kaip man patinka, bet jums nepripažistu laisvės kalbėti apie mano pasisakymus dėl religijos. Taigi pripažįstama tik vienapusė laisvė; laisvė tik man.

Dar daugiau. Nors Kunigų Vienybė tevertino laikraščio pareiškimus tikėjimo reikalais ir nesikolijo nei laikraščio nei jo autorių adresu, laikraštis jaučiasi galįs vadinti Kunigų Vienybę ir atskirus asmenis "nedorais", "kenksmingais", dabar dar muravjovais - korikais. Tai antra sut leidžiama laisvė — laisvė koliotis.

Dėmesio vertas laikraščio noras užrėkti ir skaitytojuj sudaryti įspūdį, kad katalikybė esanti artima komunistui.

Toks tvirtinimas paskatina atversti komunistų, arba sovietinę konstituciją su skelbiama ypatinga laisve, minima 124 str. Ten skelbiama "laisvė atlikti religinį kultūrą ir laisvė varyti antireliginę propagandą." Tik pažymėtina: laisvė varyti antireliginę propagandą, bet jokios laisvės į tą antireliginę propagandą atsakyti. "Vienybės" laikraštis naudojami pirmą laisve (antireliginės propagandos) ir pyksta, kad Amerikoje, kur yra ir antra laisvė (atsakytį į tą antireliginę propagandą), Kunigų Vienybė ta laisve pasinaudojo.

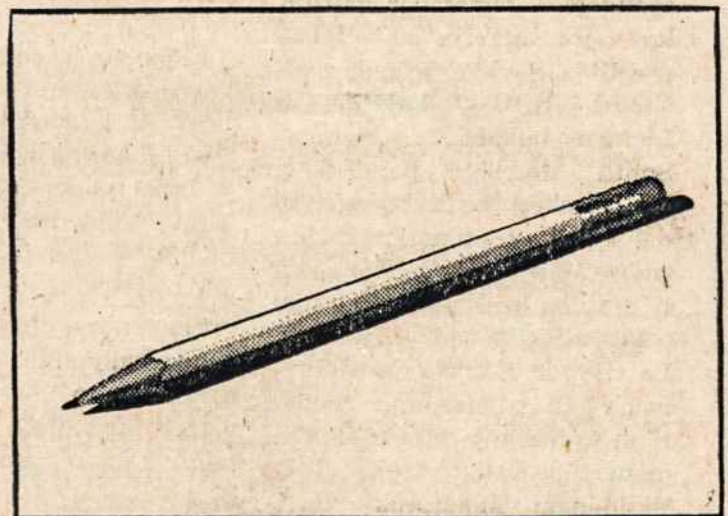
Pykdama ant kunigų, vadina juos "muravjovais". Žandanciais karti lietuvius... Tiem, kuriem nuo liežuviu byra muravjovo keiksmažodis, parodys čia dedamas paveikslas. Ką muravjovu laikė tie, kurie su mąskoliais kovojo, nuo jų kentėjo. Ar muravjovų talkininkai yra tie, kurie kryžių laužo (galima tai daryti ir spaudoje), ar tie, kurie jį gina.

Šis sulaužytas kryžius (žiūr. iliustraciją) yra lietuvių atšaukimas prieš muravjovus, išleistas 1861 ar 1862 metais. Apačioje tekstas dabartine rašyba.

Liet. Profesorų Draugijos dabartinė valdyba sudaro: pirm. Dr. Pr. Jucaitis, vicepirm. A. Plateris, sekretorius— Ign. Šlapelis, valdybos narys M. Mackevičius, o vietoj Dr. S. Stankaus įėjo inž. K. Paukštis. Draugija šiuo metu turi 71 narij.

GEN. RAOUL SALAN, paskirtas Prancūzijos kariuomenės Indokinijoje karo vado pavaduotoju.

This pencil may save your life!

PICK UP YOUR PENCIL and check off on this list the items you already have. Get the others from any drug counter, and put them all in one convenient place known to the whole family. With the threat of atomic war added to the ever-present danger of fire, flood, tornado, explosion, you owe it to yourself, your family and your neighbors to be ready for disaster with these official first-aid supplies.

- 4 Triangular Bandages
- 12 Sterile Gauze Pads (3" x 3")
- 1 Gauze Bandage (2" x 10 yds.)
- 1 Gauze Bandage (1" x 10 yds.)
- 2 Large Emergency Dressings (7 1/2" x 8")
- 100 Water-Purification Tablets (4 mg.)
- 3 oz. Antiseptic, Benzalkonium Chlorox
- 1 oz. Aromatic Spirits of Ammonia
- 1 oz. Castor Oil Eye Drops
- 50 Sodium Chloride Tablets (10 gr.)
- 50 Sodium Bicarbonate Tablets (5 gr.)
- 12 Wooden Tongue Blades

Get free booklet "Emergency Action To Save Lives" from your drug counter or local Civil Defense Director.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėns

Straiptinius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami tikrai autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Šventojo berniuko pamoka

Paaėjusį šeštadienį, birželio 12, Romoje buvo paskelbti dar penki šventieji. Keturi iš jų yra suaugusieji — įvairių vienuoliškų kongregacijų steigėjai, o vienas penkiolikos metų berniukas — palaimintasis Domininkas Savio. Jis buvo šv. Jono Bosco, salesiečių kūrėjo ir didelio jaunuomenės auklėtojo, nuoširdus mokinys ir sekėjas. Tas paprasto kalvio sūnus, labai dar jaunas, nieku kitu nepasizymėjo, kaip tik šventumu. Tai yra pirmas toks jaunas šventasis, kuris į altoriaus garbę pakeltas ne dėl kraujo aukos, kaip šv. Tercijuzas ar Marija Goretti, bet dėl savo griežto nusistatymo, — „geriau mirti negu nusidėti.“

Visa dešimčia metų už jį vyresnis šv. Kazimieras, lietuvių vienintelis šventasis, taip pat griežtai laikėsi nusistatymo — „geriau mirti negu susitepti“. Tarp jų tėra amžiaus skirtumas, bet jis kaip tik ir reikšmingas Domininkui Savio. Tasai dar nesubrendęs berniukas buvo didžiai subrendusio proto, kuris aiškiai išvelgė nuodėmės baisumą, ir nepaprastai tvirtos valios, kuri padėjo jam išlikti Dievo kelyje ir pasiekti altoriaus garbės.

★

Šv. Domininkas Savio gyveno praėjusio amžiaus viduryje. Po trijų metų bus lygiai šimtmetis (1857—1957,) kai jis mirė plaučių uždegimu ir netrukus pradėjo garsėti stebuklais. Jei tasai amžius, kuris taip pat yra pagarsėjęs bedievybe ir nuodėmės tvanu, būtų laikęsis to šventojo berniuko šūktio „geriau mirti negu nusidėti“, šiandien netektų aimanuoti, atsidūrus į bolševikinį akligatvį. Palikus kitas priežastis nuosalyje, galima drąsiai sakyti, jog mūsų laikų nelaimės yra užtraukusi ir nuodėmė. Kai labai daug žmonių ima laikytis nusistatymo „geriau nusidėti negu mirti“, arba netekti savo malonumo, patogumo ir naudos, ateina laikai, kai miršta milijonai neviltyje ir vergijoje, miršta daug nekaltų už kitų nuodėmes. Nuodėmė tada apsireiškia politika ir visus žudo. Iš atskiro žmogaus veiksmų ji ateina į jo tvarkomąjį viešąjį gyvenimą, kuris savo ruožtu vėl veikia atskirus žmones ir ypač jaunuomenę. Susidaro suktas nuodėmės ratas, kuris gali būti perlaužtas tikta religinio atgimimo.

★

Šv. Domininkas Savio ir šv. Pijus, berniukas ir popiežius, kurių jaunos dienos beveik sutampa, paskelbti šventaisiais pačiu laiku. Jie skirti mūsų laikų pamokai, kad ateitų šviesesnės dienos. Dėmesys turi būti nukreiptas į priaugančias kartas, nes tik iš jų galima tikėtis religinio atgimimo ir baisėjimosi nuodėme. Jaunystė iš savo prigimties yra linkusi siekti aukštų idealų, bet yra taip pat atvira pagundoms. Kiek ji bus nuo jų apsaugota ir pakreipta į tvirtą nusistatymą „geriau mirti negu nusidėti ar susitepti“, nuo to priklausys ir šviesesnė ateitis kiekvienos tautos ir valstybės.

JOHANNES LINANKOSKI

PIENININKĖ

Vaidelis iš suomių gyvenimo

3 — Tai reiškia, — atsakė ji, ir jos žodžiuose virpėjo pyktis, — kad aš nebeneriu su jumis susitikti, niekada, niekada daugiau.

Nustebęs jis žiūrėjo į ją, kaip galėjo mergaitė prieti prie tokio tono.

— Aš ateisiu vakare, — pasakė Nijajus ir nusišypsojo jai, lyg įnoringam vaikui.

— Aš nenoriu! Sakau tai paskutinį kartą!

Nijajus vakare slinko į susitikimo vietą, bet jos nebuvo. Juodos bangos suklijo jame. Atsitiko stebuklas, kad jį mergaitė paniekino, o ne jis mergaitę! Ir dėl ko?

Jis įlindo parke į krūmus, iš kur gerai matėsi visas kiemas, ir ten laukė, gal kas nors eis pas ją, gal pasibels į jos duris. Taip ištūnojo iki ryto, bet nieko nepastebėjo. Jis nu-

siseikė ir buvo patenkintas, kad niekas jam kelio nepastebėjo.

★ Einas Yrjajus nebūtų buvęs poetas, jei jis nebūtų toliau vis su didesniu dvasios pakilimu susitikinėjęs pienininkę, kuri diena iš dienos darėsi gyvesnė ir drąsesnė. Jis matė, kaip mergaitė jo žvilgsni, jo juoką, jo balso melodiją tiesiog dievino. Kaip jis galėtų tai uždrausti. Ir spindulių pluoštas anų nuostabių akių jam pačiam darėsi būtenybe. Jei kurią dieną nematydavu tu akių, tuoj jausdavu neramumą ir netikrumą, ir darbas nesiseikė. Kiekvieną rytmetį jis turėjo paklausti: kaip? Gerai? Ir ji atsakydavo: gerai. Ir niekada kitaip ir negalės būti.

★ Nijajus pasijuto nesmagiojo padėty. Savaitę, dvi aplink

slankiojo ir nieko nepastebėjo. Visus galimus takelius ištyrė, bet veltui. Pačią Hilją išklausinėti neapsimokėjo — atrodė, kad ji beveik jo nekenčia.

Pagaliau jis vieną dieną staugo suprato: vis dėlto kavalierius iš Paatelos, tas driskius! Viešpatie, dabar vyras nedaug tereiškia!

Rytmečio darbą jis taip su tvarkė, kad nepastebėtas galėtų nušliaužti į mišką prie kryžkelės iš Paatelos ir ten patykti. Jis vos tik tris sekisnius paėjęs, kaip viską pamatė ir išgirdo.

★ Bet visiškai nieko, tik keletas žvilgsnių, nusišypsojimas — tai buvo viskas.

★ Ir taip šliaužiojo aplinkui plačiapetis vyras daugelį rytmečių tykliai ir susikuprinęs, kaip laukinė katė, kentėdamas, pavyduliaudamas. Bet visada buvo tas pats: tik trumpas šyptelėjimas, daugjų daugiausia bereikšmis žodis.

★ Jis nežinojo, kaip tai suprasti. Tačiau instinktyviai jautė, kaip neapkętė ano studento su balta kepure. O jam pačiam nė karto nebuvo nusišypsoja.

★ Susitikimai kiekvieną rytme-

Birželio 14 ir 15, prieš tryliką metų, buvo pirmieji Lietuvoje bausis trėmimai į Sibirą. Jie atėjo nelauktai tik tiems, kurie tikėjosi, kad bolševizmas yra pasikeitęs, kad Maskva neišdrįs pačiam Vokietijos pasienyje kelti nerimo, kai vakaruose vokiečiai jau buvo pasiekę Atlantą ir savo ginklus suko į rytus. Kiti dar guodėsi ir tuo, kad lietuviai nieko pikto bolševikam nebuvo padarę ir prieš jų tankus neatstatė ginklo. Dėl to bausios birželio dienos ir naktys pasirodė dar šitruksnės. Vieno raudonojo lietuvių profesoriaus žodžiais tariant (jis ir dabar eina aukštąs pareigas), „jei kas anksčiau būtų sakęs, jog bolševikai gali taip daryti, būčiau jį išvadinęs melagiū“.

Jis prieš tai lankėsi Sovietų Rusijoje, bet, matyti, taip pat melu laikė tai, kad į Sibirą buvo jau masės išvežtų gudų, ukrainiečių, lenkų, gruzinų, armenų, pačių rusų ir kitų tautų. Buvo sakoma, kad jie ten vyko „savanoriškai“. Ir Justas Paleckis taip pat nusiuntė Maskvai raštą, kad „didžioji tėvynė“ priimtų „savanorius lietuvius“... ištrauktus naktį iš patalo, iš ligoninių, iš darbo, iš ūkių; vaikus ir moteris, senius ir ligonius.

★ Išvežimų dieną kalbėjau su vienu

M. Gedvilos sekretorium.

Jis taip pat buvo pritrėnkęs, tas buvęs raudonas liaudies mokytojas, paskui su bolševikais pasitraukęs. Jis vis dėlto stengėsi pateisinti trėmimus. Girdi, Lietuva apvaloma nuo antisocialaus elemento: vagių, prostitučių, valkatų, veltėdžių, diversantų. Tokiais nešvankiais žodžiais buvo apiberti tie dorieji ir nekaltieji Lietuvos žmonės, kurių kaulai jau išbarstyti po plačiasias Rusijos lygumas ir sniegynus.

Kam visa tai Sovietų Sąjunga darė? Tas klausimas labai paprastai atsakoma daugumos paskaitininkų, minint juodąsias birželio dienas. Nurodoma, kad Rusijos bolševikinė vyriausybė nesijaučia saugi nei namie nei okupuotuose kraštuose. Ji stengiasi išsilaukyti teroru. Bet iš kur tas bausis teroras, kokie pasaulis ligi šiol dar nepažino? Du pagrindiniai dalykai gali mums tai geriau paaikškinti.

BARBARIŠKA MŪSŲ LAIKŲ APRAIŠKA

Bolševizmas nėra tik revoliucinis perversmas, kuris vi-

Birželio juodosios dienos

Barbarai mūsų laikų civilizacijoj. Rusų imperializmas

sada mažiau ar daugiau apsilieja krauju, ir nėra tikta diktatūra, kuri niekada su priemonėmis nesiskaito. Savo giliausioje esmėje bolševizmas yra barbariška mūsų laikų apraiška, išaugusi nureligėjusio ir sumaterialėjusio žmogaus dvasioje.

Dar 1930 metais, kai buvo minima šv. Augustino 1500 metų mirties sukaktis (šv. Augustinas mirė barbarų vandalių apsiaustam mieste), prof. St. Šalkauskis viena proga pastebėjo, kad ir mūsų laikų horizonto

aiškiai matyti gausios barbarų eilės,

tik jie ateina ne iš šalies, o „iš šių dienų pasaulio, kaip kad atsiranda suirimą ir mirtį nešančios bakterijos sergančiame kūne.“

Tomis bakterijomis buvo mintys, skleidžiamos dar bolševizmui negimus, kad žmogus tėra medžiagos gabalas, neturįs už save aukštesnio Viešpaties nei kito, amžino gyvenimo. O jei taip — tai su žmogumi galima elgtis kaip su paprastu daiktu, žemės grumstu, kurį gali koja paspirti, jei turi jėgos, arba sutrypti, jei kliūva. Bolševizmas tą filosofiją vykdo be jokių skrupulų, kaip mėsiniškai savo pareigas skerdyklose. Paties Stalino žodžiais tariant, jie „nerauda dėl nukirstos galvos plauko.“

Taip begėdiškai suniekinamas ir susmulkinamas žmogus — iki plauko, ant kurio pakabinta kiekvieno Sovietų Sąjungoje gyvenančio gyvybė. Ji nevertinama, nes nuvertina-

mas pats žmogus, degraduojamas iki gyvulio.

Savo pirmatakais bolševikai turėjo praėityje tuos žmones, kurie uoliai skiepijo materialistines pažiūras į žmogų.

Bolševikai iš to pasidarė kraštutines išvadas ir jas pri-taikė praktikoje. Praktika yra šurpi, bet pamušta ta pačia filosofija, kuri žmogų atskiria nuo Dievo ir kultūrą nuo religijos. Lieka tikta žmogiskumas, bet jis jau nesulaiko žmogaus nuo žvėriškumo, neapsaugo nuo barbarų, kurie įskyla net ir aukštoje civilizacijoje, kai ji

★ „nustoja linkmės kilti nuo žemės į dangų“,

kaip yra pastebėjęs St. Šalkauskis. Jo žodžiais tariant, bolševikai mūsų laikų civiliza-

cijoje, praradusioje aną linkmę, yra „ryškiausi barbarai, labiausiai apsisprendę savo vandalizme, barbarai be kaukių.“ Štai kodėl jie žudo!

ŽUDANTIS RUSŲ IMPERIALIZMAS

Bolševizmas nėra taip pat grynai internacionalinė revoliucija. Ji grobia kitus kraštus ir juos rusina ir jos siekimus vykdo; tegu ir žiauria prievarta ir diktatūra, bet rusų tautos naudai. Bolševikai užima vis naujas žemes, primeta joms rusų kalbą ir kultūrą. Kas yra bolševikinio ir laikinio, vėliau atkris, bet kas įkalama rusiško, kas įgyvendinamas ir įsodinamas svetur, ne taip jau lengvai iškrapstomas. Nemaža rusų, kurie patys kovoja su bolševikais, nesmerkia jų ekspansijos, ypač kaimyniniuose kraštuose. Tai sutinka su caristiniu imperializmu, kurio grobuoniškus nagus Pabaltijo kraštai pajuto jau nuo

★ Jono Žiauricio laikų.

Prieš 400 metų jis pirmas pradėjo invaziją į Livoniją — Latviją ir Estiją. Įdomu pastebėti, kad savo priekabėm pasirinko lygiai tokius pat argumentus, kaip 1939 metais bolševikai, kaltindami Baltijos santarvę, kad ji Maskvai graso. Jonas Žiaurcius kaltino Livoniją, kad ji dedasi su Lietuva, kuri šoko ginti Dauguvos krašto, kad ten

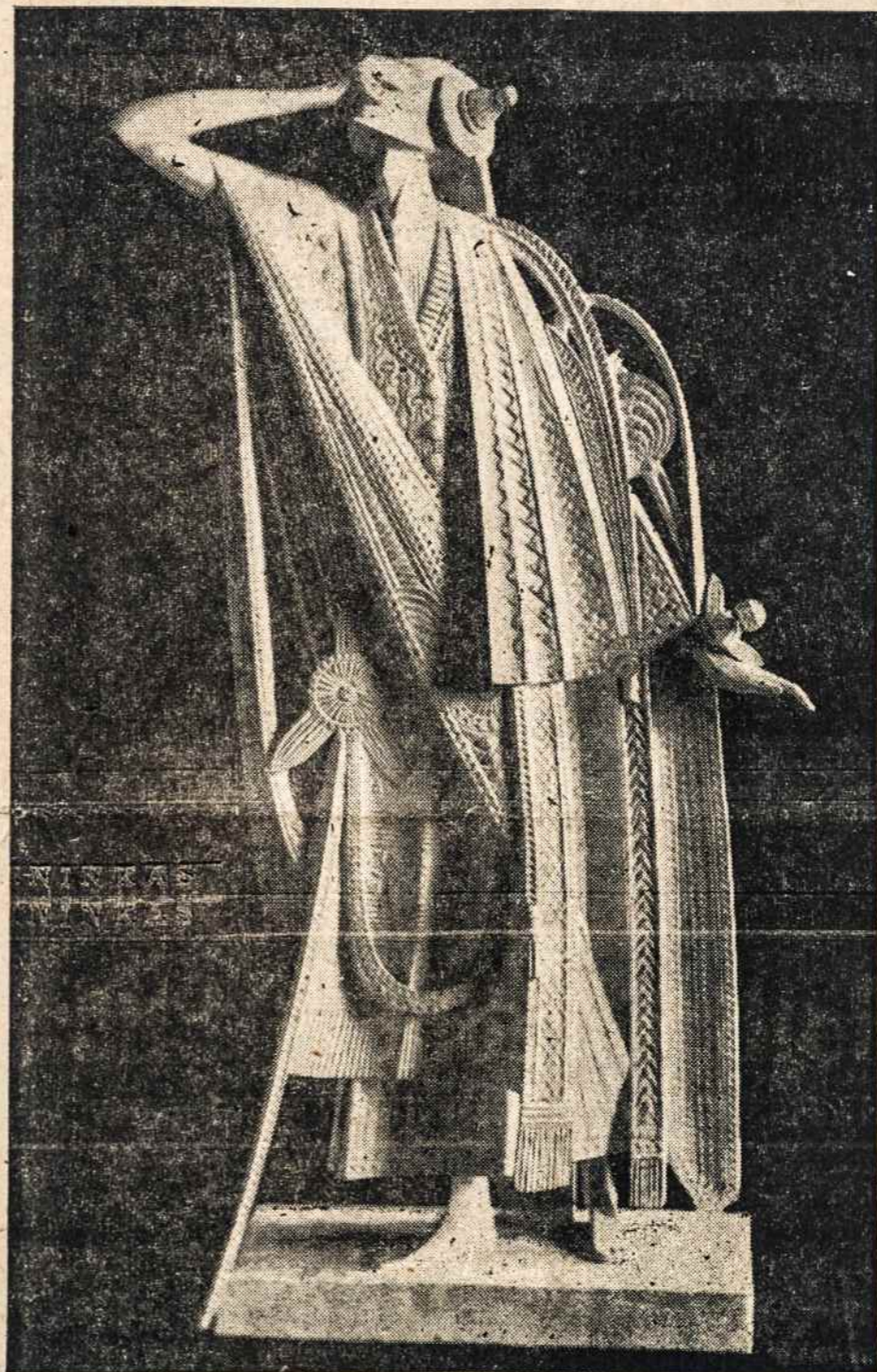
★ vaikai nebūtų sodinami ant tvoros stipnių ir moterims nebūtų pjaustomi vsčiai.

Tai ano meto kronikų liudijimai. Jie mums rodo, jog ir XX amžiuje, vadinasi, civilizuotame amžiuje, rusiškasis imperializmas neatsiliko nuo savo pirmataku. Dabar vaikai marinami užkaltauose gyvuliuose vagonuose, o moterys, dažnai ligonės, tempiamos į sunkvežimius ir išmetamos Sibiro sniegynuose. Jei apie caro laikų Sibirą Zigmąs Aleksa-Angarietis (anų laikų komunistas) rašė, jog ten „Lietuva sušals“, tai juo labiau ji šaldoma dabar.

Pabaltijo tautos yra naikinamos jų didžiojo kaimyno, naikinamos be jokių skrupulų, barbariškai, nesigallint „plauko ant nukirstos galvos“, nes lietuvių, latvių ir estų žemės numatytos apgyvendinti rusiškais galvomis.

Dėl to bolševikai šiandien kelia ant garbės šakių tuos Rusijos carus, kaip Joną Žiaurciją, Petrą Didįjį, Katryną II, kurie plėtė Rusijos sienas į Baltijos marias. Prisimename,

(Nukelta į 5 psl.)

P. Rimša

SKAUSMAS

tį tarp Eino Yrjajaus ir jo pienininkės pasidarė abiem tyliomis, šventomis kelionėmis, iš kurių jie grįždavo linksmi ir sustiprėję. Jai buvo visiškai vis tiek, ar Nijajus pyko, ar plūdo. Ji buvo tik laiminga, nes pasaulyje mažų mažiausiai yra vienas žmogus, kuris vis dėlto ją patenkint.

Einas Yrjajus taip pat buvo įsitikinęs, kad šią vasarą galėjo priskaityti prie laimingiausių. Prieš jį gulėjo atvira žmogaus veido knyga su visais savo nesuskaitomais virbuliavimo švelnumais. Be to, jis turėjo dalia tyliošė rungtyne, apie kurias tik jis truputį žinojo ir dar trečias, šiaip jau — niekas.

★ Jie pirmą kartą susitiko vienas su kitu: jis ir anas tretytis, tik vasarai baigiantis vienoj piūtės pabaigtuvių šventėje. Ir kai Eina Yrjajus aną plačiapetį milžiną pamatė, nerangiomis strėnomis, meškos letenomis ir žaibuojančiomis akimis, jį pagavo staigus gilios neapykantos svaigulys. Jis net virpėjo.

★ Taip pat ir Nijajus žinojo, kad jo priešas čia yra. Visą laiką neišleido jo iš akių. Per pietus prasiveržė lyg grąšinan-tis išspėjimas:

— Ponai ir me-es, — pasakė jis drauge susimusdamas skambančiais stiklais su aplink stalą sėdinčiais draugais ir reikšmingai kostelėjo. Visi, kas jo klatingą būdą pažino, suprato, kad šis kostelėjimas šį tą reiškia.

★ Tykojančiojo artumoje Eino Yrjajus jautėsi nesmagiai. Jis pajuto tokį stiprų susijaudinimą. Jei dar kartą būtų išgirdęs aną kostelėjimą, kažin ar būtų susivaldęs nuo to, kas galėjo įvykti. Ir taip jis tuoj po pietų pamažu pasišalino, nors jam ir teko nusigalėti.

★ Kitą rytmetį atsikėlęs jis išgirdo, kad piūtės pabaigtuvių šventė baigėsi didelėmis kumštyinėmis, ir Nijajus turėjo sumokėti du simtu markių atsipirkdamas, nes jis jaunas jaunuolį taip stipriai bloškė į tvorą, kad net koją sulaužė.

★ Taip praėjo vasara, ana švie-si laiminga vasara, kuri po to niekieno daugiau nebuvo sutrikdyta. Tačiau Eina Yrjajus pasijuto keblioje padėtyje. Paatelos ūkininkas pranešė, kad Nijajus iš pavyduliavimo sulaužęs koją, tuo paliesdamas

nekalta vaikina. Mažų mažiausia niekas nebuvo girdėjęs, kad jis Nijajui būtų atmušęs mergaitę — viso, jei kas juos ir įvedė į ginčą, tai tik mergaitės laikymasis, kuris pasidaręs visiškai kitoks.

★ Eina Yrjajus nežinojo, ką j tai atsakyti.

— Ak taip, — tepasakė jis, bet ilgai trūko, kol Eina Yrjajus atsipalaidavo nuo minties apie sulaužytą koją.

★ Atėjo ruduo. Tai girdėjo kiekvienas aną miglotą rytmetį, kai kuliamos mašinos dvaruose urzgė, kai arklinė ūkininkų kiemuose tarškėjo ir trobelninkai nuomuojamuose laukeliuose pirmą kartą spragilais sudundino klojimus.

★ Kai Hilja šitą rytmetį vyko į stotį, ją apėmė didelis neramumas, lyg kažkas nelauktu turėtų įvykti. Bet greit pamatė grąšinančius lietaus debesis, pamanė, kad jie esą kalti dėl jos niūrios nuotaikos.

★ Vienok kažkas buvo įvykę, arba kaip tik turėjo įvykti: jau iš tolo ji tai pastebėjo jo veide. Netrukus ji turėjo tikrai žinoti.

★ Zinai tamsta, Hilja, —

tarė jis, — kad šitasis kaip ir paskutinis mūsų paštas...

★ Išsigandus ji žiūrėjo į jį. Ji juk žinojo, kad taip vieną rytmetį atsitiks, ir vienok ją tai dabar lyg ir užklupo.

★ Jis pradėjo gyvai plėpti, lyg tuo pačiu norėtų mergaitę ir save suraminti. Vakare jis išvyksta į rytą būsiąs Helsinkyje. Jis jai padėjo už visą triušą, kurį jina turėjusi per vasarą, ištiesė jai kažką, — ką ryžtingai grąžino.

★ — Tuomet nam nelieka nieko kito, kaip tik tamstai padėkoti ir palinkėti laimingo rudens.

★ Staiga jos akys patvino ašaromis. Mieliausiai ji būtų pasakius — dar ne — ne šiandien, — taip pat ir ne ryt, niekada...

★ Akimirka jis tylėjo, staiga jai ištiesė ranką ir tik tepasakė:

★ — Gyvenk tamsta laimingai, tikrai gerai!

★ Šitie žodžiai kaupė visą pasaulį. Pirmieji buvo laimės linkėjimas, paskutinieji jie sa-vyje viską, kas šią nuostabią vasarą buvo tarp jų įvykę, — tarsi tylus pasižadėjimo reikalavimas.

(Nukelta į 4 psl.)

KŪRYBOS PRIEDAS

ANTANO MACEINOS "SAULĖS GIESMĖ"

Išvakarėse paskelbimo šventuotu to, su kuriuo į šv. Sostą įžengė šventumas ir neturtas (Pijus X), Antanas Maceina ir Pranciškus Juras, abu nešioją pranciškonų didžiųjų šventųjų vardus, vienas parašęs, antras išleidęs, davė lietuviškai visuomenei didžio šventuoto ir didžio neturtėlio — šv. Pranciškaus Asyziečio gyvenimą — "Saulės Giesmė." Tai yra daugiau negu gyvenimas — tai to nepaprasto Asyžiaus Poverello šventumo ir neturto filosofija.

Šventųjų gyvenimai per ilgus amžius buvo rašomi nusi-stovėjusių tradiciniu šablonu: daugiau — mažiau tikslūs biog-

nėjimas. Tuo būdu šventieji atrodė ne vien stebukladariai, aplink kuriuos vyksta stebuklai ir kurie ant kiekvieno žingsnio daro stebuklus, bet ir realūs žmonės, gyveną žmogišką gyvenimą, savo laiko vaikai ir todėl labiau natūralūs (kokie jie iš tikrųjų ir buvo), suprantami. Tokio tipo šventųjų gyvenimus turime J. Joergensono šv. Pranciškų, L. Bertrand šv. Augustiną, H. Gheon Arso Kleboną ir visą eilę kitų.

A. Maceina nuėjo dar toliau. Jis, pasinaudodamas istorine medžiaga apie šv. Pranciškų, norėjo filosofine bei teologine šventojo gyvenimo samprata atskleisti Asyžiaus Neturtėlio

Iš kitos pusės šv. Pranciškų, kaip Asyžiaus Neturtėlis, buvo nuostabus žmogus, ypač savo neturte. Atrodo, kad jis siekė nepasiekiamo idealo, pasidarė paikas kvailutis ir savo keistumais vien žmonių užuojautos susilaukė. Tačiau yra kvailių, kurios yra pasaulio žmonių nesuprantamos kaip tik dėl nepaprastai aukštos ir gilios jų išminties. Juk ir Kristaus kryžiaus auka, toji didžioji nesuprantama paslaptis ir dieviškosios meilės didybė bei išmintis, žydams atrodė papiktinimas, o pagonims paikybė. Kai pasaulis galvotrūkiškai šoka rinkti žemės turtais ir juose paskęsta, nematydama kitų, aukštesnių idealų, tada ir Neturtėlio jų tarpe pasirodymas atrodo kažkokia gyvenimo disharmonija, kažkokia kvailybė. Tada beturčio balsas lieka neišgirstas, nesuprantamas, o

jo gyvenimas laikomas po pra-keikimo ženklu. Tačiau "beturčio" balsas yra Kristaus balsas; beturčio kūnas yra Kristaus kūnas; beturčio gyvenimas yra gyvenimas Kristaus, kuris būdamas turtingas pasidarė neturtėlis, kad jo neturtu mes būtume turtingi" (Pop. Pijaus XII kalba prancūzų maldininkams 1947 m.)

"Saulės Giesmės" autorius kaip tik ir norėjo parodyti šį atsitikimą tarp tikrojo neturto ir Kristaus, tarp Pranciškaus ir grynos Evangelijos, tarp gyvenimo tikrovės ir gilios jos dvasinės prasmės.

Pirmame knygos skyriuje jis nagrinėja šv. Pranciškų gamtoje, kuri jam paklūsta, nes jis vykdo ir gamtos atpirkimo darbą. Antrajame skyriuje randame šv. Pranciškaus nusi-statymą turtų atžvilgiu. Čia tuoj seka svarstymas, kokia yra neturto prasmė, kodėl šventasis buvo elgeta ir benamis. Trečiame skyriuje matome šv. Pranciškų tarp žmonių ir paskutinime — jo santykius su Dievu. Čia ne vieta smulkiai atpasakoti to didelio — 455 psl. veikalą turinį. Bet (Nukelta į 5 psl.)

TRAGIŠKA VOROBJOVO MIRTIS

Dr. Mikalojus Vorobjovas buvo vienas iš žymiųjų mūsų meno istorikų, specialiai tuos mokslus studijavęs, nemaža rašęs tiek lietuviškoje, tiek kitų tautų spaudoje įvairiais meno klausimais.

Gimė jis 1903 m. gegužės 19 d. Šiauliuose. Jo tėva, buvusį Sp. Fondo tarnautoją, išvežė bolševikai į Sibirą. Mikalojus Vorobjovas studijavo dailės istoriją, klasikinę archeologiją, filosofiją ir slavistiką Marburgo, Berlyno ir Muencheno universitetuose, filosofijos daktaro laipsnį įsigijo Miunchene 1933 m.

Baigęs mokslus, įsijungė į kultūrinį gyvenimą, vėliau vokiečių metais profesoriavo Vilniaus universitete, dėstydamas meno istoriją. Periodikoje bendradarbiavo nuo 1932 m., rašė Vaire, N. Romuovoje, Lietuvos

Aide, N. Lietuvoje, Aiduose ir kit. Apie 30 straipsnių dailės istorijos ir teorijos temomis paskelbė užsienio meno žurnaluose.

Didieji jo darbai: studiją apie Čiurlionį parašyta vokiškai "M. K. Čiurlionis, der litauischer Maler und Musiker", 1938 m., ir "Vilniaus menas", 1940 m. Abiejose knygos, ypač "Vilniaus mene", jis su didele meile prieina prie savo dėstymo.

Į Ameriką atvažiavo 1948 m., nuo 1949 m. profesoriavo Smith kolegijoje, Northampton, Mass., dėstydamas rusų kalbą ir literatūrą. Paskutiniaisiais metais vis labiau užsidarė, šalinosi žmonių, krintosi vienas.

Nervų liga nuvedė iki savi-zudybės birželio 7 d. —t.

ZILVINAS

Partizanai

Atsimeni, baltais rūbeliais obelaitės,
Lyg seserys, dažnai su tavimi kartu...
O tu buvai maža, išdykusi mergaitė
Ir broliams pradalgiais atnešdavai pietų.

Kvėpėjo apyniai, ir dūzgė tėvo sodai —
Ne sniegena, tai tu tarp avilių.
Ir visa žemė tau šviesi atrodė
Su tolimu dangum ir baltu berželiu.

Tu tėviškę glaudai kaip motiną giedrausią,
Padėjusi ramiai jai galvą ant peties,
Nedrįsdavai akių pakelti ir paklausti,
Ko krūpėjoja drugiai ir žvaigždės virš nakties...

Į tavo tėviškę atėjo rūstūs žmonės
Ir užpūtė mažas sodybų liepsnelės.
Blizgėjo durtuvai, ir kniubo vyrų kloniuos,
O vartė tremtinius takeliais ir keliais...

Tu išėjai tada ieškoti savo brolių.
(Tik pasakoj maži taip skaitėme kadais...)
Dar paskutinį kart paglostei kiemo žolę,
Išleidama gėles dar pašaukei vardais.

Čia broliai eidami prisiekė, kad nelaisvėn
Negrįš ir neužgaus gimtų namų širdies,
Sudie, namai, ir aš negrįšiu, nepareisinu,
Kol obelys laisvai po langų nežydės...

Ne skausmą braukdama, tik rasą nuo atolų,
Ir ėjo į tamsius ir didelius miškus.
Ji vėl, lyg pasakoj, tau ieškant savo brolių,
Berželių vainike gegutė užkukuos...

Tu brolius suradai ir šventą kraujo kerštą
Tu priėmėi kartu su laisvės juoste...
Kantynės — ir staiga krūtinėj karšta, karšta...
— Aš, broliai, išeinu... palaistykit gėles...

Ne, gėles neužtrokš, tu jas kraują pagirdėi,
Ir žemė niekados gėlių tau negailės,
Nes tu atidavei jai partizanės širdį,
O ji bus ateities gražiausioji gelė.

(Partizanų daina iš "Į Laisvę")

DR. ANTANAS MACEINA

rafinės žinios ir šventumo ženklai — stebuklai, ar tiksliau, legendos apie stebuklus. Tik XX amž. pradžioje pasaulinėje literatūroje pasirodė naujo tipo šventųjų gyvenimai, jau ne pamaldžių dvasiškių, bet pasauliečių rašytojų sukurti. Šventieji imta nagrinėti savo gyventojų laiko rėmuose, to laiko kultūrinėje aplinkoje ir sąlygose. Stengtasi išvelgti šventųjų vidų, į jų dvasios pasaulį, kuriame galima aptikti tikrojo šventumo esmę; kitaip tariant, stengtasi duoti psichologinis šventojo asmens nagri-

nepaprasto ir keisto gyvenimo prasmę.

Jau pats knygos pavadinimas — "Saulės Giesmė" — rodo, kad autorius ima šv. Pranciškų patį kaip nuolatinę giesmę Tvėrėjui, kaip žmogų, kuris savo buitį pašventė Viešpaties garbei, kuris pasaulyje apšvieikė kaip Dievo giesmininkas ir jautėsi esąs pašauktas kviesti viso pasaulio daiktus giedoti Galybių Dievui, patsai duodamas pavyzdį savo Saulės Giesmėje kaip visos tvariniųjų atstovas, tarši pasaulio daiktų choro dirigentas.

Pienininkė...

Atkelta iš 3 psl.

Šitam pasižadėjimui ji jau-tėsi pasirengusi: ryžtingai už-merkė ašaromis paplūdusias a-kis, lyg sakytų — žinoma, dė-koju, — arba kažką pana-šaus. Bet buvo sumišus ir tik droviai paspaudė aną tvirtą siaurą ranką ir nuvažiavo.

Apsiverkusi Hilja grįžo iš stoties. Ji vos galėjo suprasti, kas iš tikrųjų įvyko, kaip visa tai giliai įsirėžė į jos ateities gyvenimą.

Tuo tarpu debesys pratrūko smulkiiu rasojimu: Beviltiškai krito jos žvilgsnis ant nusi-driekusių pakelyje telefono vie-lų. Tai buvo seni pažįstami, anos vielos; daugelį laimingų rytmečių jos matė josios džiaugsmą ir pasveikindavo ją šviesiais, spindinčiais rasos la-šeliais. Dabar smulkūs lietaus lašai slinko nutįsusiomis pakal-nėn vielomis. Šitas reginys ją pripildė neišsakomu skausmu: lyg ji pati vienišas lašelis bū-tų ir kažkur į nežinomą tolu-mą riedėtų...

Kai ji grįžo į dvaro kiemą, ten kaip tik keletas darbinin-kų tvarkė vandens vamz-džius. Nilajus siūbavo rankose didelį geležinį vamzdį, o kiti tuo tarpu stebėjosi jo jėga. Jis buvo gerai nusiteikęs. Tvirtai laikė vamzdį, pakėlė jį iki krū-tinės ir staiga su dundėjimu numetė ant žemės kaip tik tada, kai Hilja važiavo pro šalį. Tuo pat laiku jis biauriai nusijuokė.

Vis dar Hilja buvo apimta neišsakomo liūdnumo. Ji per-davė arkli tvartininkui ir nu-skubėjo į šalutinį trobesį — į kitų mergaičių kambarius. Ten lyg proto netekusi metėsi ant lovos ir taip verkė, kad net lo-va po ją kratėsi.

Tartum dabar ji būtų vie-nui viena pasaulyje ir lyg bū-tų sunkūs dvaro trobėsiai su savo klaikiomis langų eilėmis ant jos sugriuvę ir prispaudę.

(Išvertė A. Ž.)

Ad. Galdikas

RUDUO (tempera)

ADOMO GALDIKO PAVEIKSLŲ PARODA NEW YORKE

P. JURKUS

Šis pavasaris New Yorko lie-tuviams dailininkams buvo itin sėkmingas. Jie pasiekė miesto galerijas, per ją amerikiečių visuomenę ir spaudą.

Anksčiau minėjome dail. V. K. Jonyną, surengusį savo pa-rodą Weyhe galerijoje. Tuo pačiu metu, tarp gegužės 21 ir birželio 4 d. įvyko Adomo Galdiko paroda, kurioje buvo išstatyti 25 kūriniai (7 alieji-nės tapybos, kiti —tempera).

Galerija dar neseniai atsida-riusi ir kiek nutolusi nuo New Yorko meno centro, nuo rytinio krašto (East Side), ta-čiau jos patalpos itin gražios ir pritaikytos geram parodom. Visi Galdiko kūriniai buvo gra-ziai sukabinti ir puikiai ap-šviesti.

Galdikas yra surengęs visą eilę parodų užsienyje. New Yorko su individualine paro-da jis prisistatė pirmą kartą. Prisimindamas dailininkų knibždėjimą mieste, daugybę galerijų (čia kartais vienu me-tu vyksta iki 50 parodų!), jis į savo pasirodymą pažūrėjo gana rimtai. Paskutiniu laiku tiesiog įnirtęs kūrė vis naujus paveikslus, parodai atrinko at-sidėjęs pačius būdingiausius kūrinius. Dauguma jų jau piešti Amerikoje, keletas buvo iš Prancūzijos.

Galdiką pažįstame kaip nu-stabų gamtos dainių. Ir šioje parodoje jis "dainuoja" gam-tą, ieškodamas naujų proble-mų, naujų kelerito sąskambių. Jo gėlės, gamtovaizdžiai čia prasiskleidžia lyg spalvingos puokštės.

Spalva pasilieka pati didžio-ji Galdiko jėga. Su dideliu kū-rybiniu polėkiu jis išvysto jas tiesiog į muzikines gamas. Spalva išsilieja iš formų ir plaukia, tirpsta iki aksominio švelnumo, atsiliepdama įvai-riais sąskambiais, atskleidama gilia gamtos mintį. Vienur ji rūstauja tonų intensyvumu, ki-tur (Indėnų vasara) suskam-ba švelniai lyg Chopino muzi-ka. Spalvos žaisme, jos išrutu-liojime ir sukompnnavime ("iš-skambinime") Galdikas pasie-kia reto virtuozjškumo. Tikrai, ar tai nebus jo kūrybos viršū-nės.

Spalvai talkon ateina ritmas ir tvirta kompozicija. Tik di-delės kultūros ir nepaprasto į-gudimo dailininkas gali sutvar-kyti savo paveikslus, savo vul-kaniską pergyvenimą sutram-dyti ir tvirtai iki smulkios de-talės įjungti į paveikslu visu-mą.

Savo spalvom, priėjimu prie gamtos Galdikas yra toks dra-šus, tiesiog plėšte plėšiantis, niekur neišsitenkęs. Kai kam jis gali atrodyti lyg barbariš-kas, bet jo gaivalingumas su savim nešasi gilų nuosirdumą, gilią gamtos meilę.

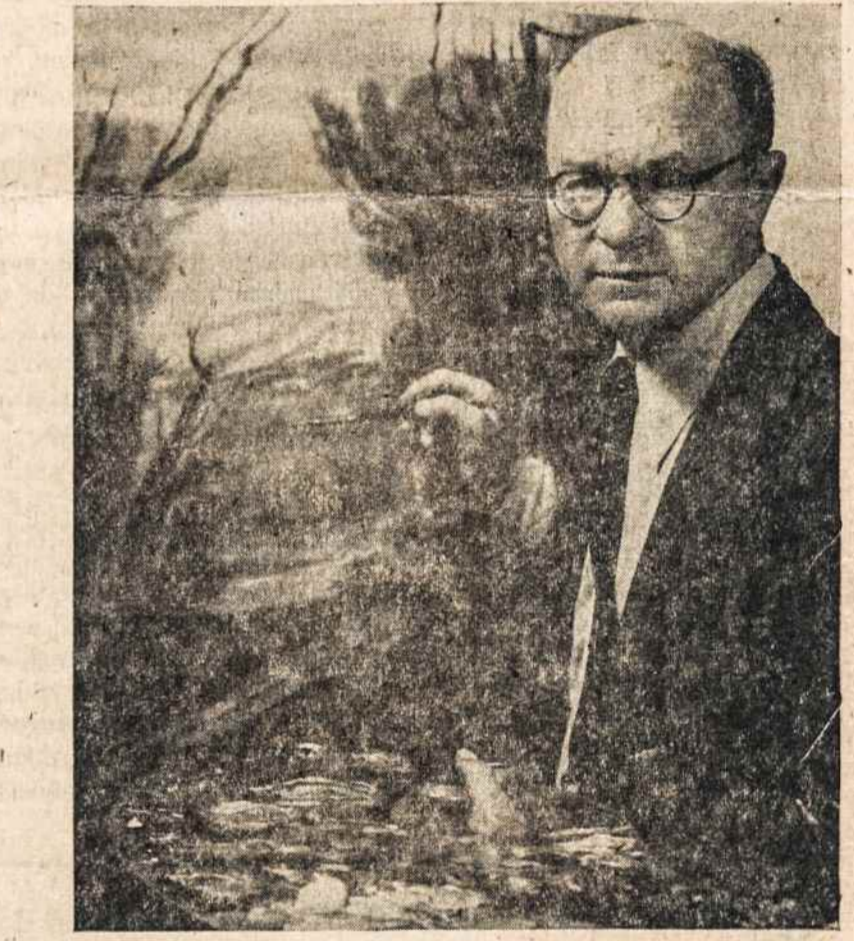
New Yorko spaudos ši Galdi-ko paroda buvo pasitikta labai šilta.

New York Times gegužės 26 d. rašė: "Šie gėlių ir peisažų kūriniai tai viena iš labiausiai žėrinčių spalvų šio sezono pa-roda, net žiemos reginys ir "Nokturnas" pasižymi vaivo-rykštės spalvomis.

Art Digest, geg. 1 d. rašo: "Dirbdamas ant aksominio pa-viršiaus Galdikas sukuria bri-lijantiškai spalvingas ir ekspre-zyvias, nuotaikingas beveik

barbariško pajautimo gėlių studijas. Jos žėri su romantiš-ku švitėjmu kartu įprastame ir neįprastame pasaulyje." To-liau žurnalas, suminėjęs kele-tą darbų, pastebi, kad jie at-likti su didele technikos ir iš-raiškos laisve.

New York Herald Tribune geg. 29 d. pažymi, kad paroda nepretenzionali, bet nepapras-tai patraukli. Kūriniai esą ne-komplikuoti ir reprezentaty-vūs, apsaugoti nuo banalumo darnumu, spontaniškumu ir tapytojo lyrine kad ir ekstra-vertiška išraiška.

DAIL. ADOMAS GALDIKAS

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Dail. Arbit-Blatas išvyko į Paryžių, kur rengia apžval-ginę savo kūrinių parodą.

• Apie dail. V. Kasiulį Stie-bel galerijos savininkas Pary-žiuje, Christian Gilbert, išleido brošiūrą "Mon ami Kasiulis", kurioje jis aprašo Kasiulio kaip menininko laimėjimus Paryžiuje.

• Lietuva paveiksluose — Lituania Illustrada — tokiu vardu baigiama spausdinti Rio de Janeiro 130 puslapių gražių Lietuvos vaizdų, jų tarpe apie 30 iš Vilniaus. Kny-goje yra dvi spalvuotos iliust-racijos M. K. Čiurlionio "Jūros sonata" ir Vyt. Kasiulio "Lie-tuvaite" ir keturi žemėlapiai. Meno skyriuje įdėta dar 8 Čiurlionio paveiksiai ir keliolika mūsų menininkų kūrinių. Įžanginį straipsnį parašė dr. Fr. Meieris. Jis nagrinėja lietu-vių tautos kultūrinę raidą. To-liau įdėta Rachel Portelos, A. Ranito, prof. J. Girniaus straip-

sneliai ir daugybė informacijų istorinio, geografinio bei sta-tistinio pobūdžio. Pabaigoje į-dėta spalvotas valstybės her-bas, vėliava, himnas (žodžiai ir muzika) bei vertimas į an-glų, vokiečių ir ispanų kalbas. Knygos parengimas užtruko trejus metus. Nugalėjus visus sunkumus, ji išleidžiama gana patogiu laiku, kada daugybė svetimtaučių lankys Braziliją ryšium su Sao Paulo miesto 400 metų sukaktimi. Knyga redagavo Rachel Portela ir Petras Babickas. Leidžia Lietu-vos atstovas Brazilijoje Dr. Fr. Meieris.

— Lindau miestely, prie Bodeno ežero, birželio 26—lie-pos 2 d. įvyks Nobelio premi-jos laureatų — medikų konfe-rencija. 10 laureatų jau yra pareiškę savo sutikimą joje da-lyvauti. Vokiečiai bus atsto-vaujami trijų profesorių: A. Butenandt iš Tuebingeno, G. Domagk iš Wuppertalio ir O. Warburg iš Berlyno.

Naujoji imigracija ir Balfas

Chicagoje birželio 3 d. įvyko Tautinės Katalikų Įkurdinimo Tarybos (National Catholic Resettlement Council) konferencija, kurioje dalyvavo Balfas pirminio pareigos einęs prel. J. Balkūnas, Balfos sekretorė M. Gugienė ir Balfos direktorius dr. kun. Antanas Juška. Popietiniame posėdyje dar dalyvavo vysk. V. Brizgys. Balfas yra minėtos Įkurdinimo Tarybos narys.

Suvažiavimo dalyviai ir svarstyti klausimai

Suvažiavime dalyvavo įvairių tautybių atstovai ir JAV vyskupijų direktoriai — viso apie 70 žmonių. Aktyviausi konferencijoje buvo vokiečiai ir italai, nes naujas imigracijos įstatymas (Refugee Relief Act of 1953) yra jiems palankiausias.

Konferencijos tikslas buvo apsvaistinti naujo imigracijos įstatymo aiškinimą ir praktišką jo vykdymą. Čia pasirodė, kad amerikiečiai, leisdami tą įstatymą, daugiausia dėmesio kreipė į JAV žemės ūkio apdirbinimą darbininkais. Dėl to ir Amerikos vyskupijų direktoriai daugiausia ieško tarp ūkininkų sponsorų, kurie sutiktų atsikviesti imigrantus į savo ūkius. Daug sunkiau tokių kvietėjų rasti pramonės centruose, kur jaučiamas nedarbas, ypač anglės kasyklose, plieno lelyklose, automobilių pramonėje ir k. Tačiau įstatymas neužkerta kelio kurdinti imigrantų ir pramonėje, jei tiktaji surandamas kvietėjas ir darbas.

Balfos pranešimas konferencijai

Suvažiavusius apie Balfos veiklą plačiai painformavo prel. J. Balkūnas. Jisai pranešė, kad Balfas, remdamasis naujuoju įstatymu, nori sudaryti sąlygas atvykti į Ameriką apie 3000 lietuvių, laikinai prisiglaudusių Vokietijoje, Prancūzijoje, Švedijoje, Danijoje, Olandijoje ir Italijoje. Ligi šiol jau gauti 549 laiški iš Amerikos lietuvių, prašančių garantijų blankų ir informacijų. Tų laiškų daugiausia atėjo iš Illinois valstijės (75 proc.), New Yorko, Massachusetts, Connecticut, Ohio, Michigan ir vienas kitas iš kitų — viso iš 21 valstijės. Didelę jų daugumą yra tremtiniai, ne Amerikos piliečiai, bet suradę dokumentams sudaryti JAV piliečius. Iš tų laiškų 480 prašė NCWC (katalikiškos šalpos organizacijos) blankų, nes nori naudotis tik jos tarpininkavimu. Visiems Balfas individualiai atsakė ir suteikė informacijų.

Kuo lietuviai kvietėjai nusiskundžia

Prel. J. Balkūnas toliau nurodė, kad Balfas yra gavęs nusiskundimų, jog reikia užpildyti labai daug blankų; kėlė klausimą, ar negalima būtų jų

IŠ BALFO PRANEŠIMO

sumažinti. Taip pat nusiskundžiama, kad NCWC prašo kvietėjų, jei jie gali, kelionę apmokėti iš anksto. To nereikalauja CWS ir NLC, kurios žada parūpinti paskolas. Ar negalėtų to padaryti ir NCWC? Bė to, didelių sunkumų sudaro pristatyti pažymėjimus iš vietos US Employment įstaigos (Clearance Order). Reikėtų ir tas klūtis švelninti.

Balfos pagedavimas

Prel. J. Balkūnas savo išsamią pranešimą, kuri suvažiavusieji labai šilta priėmė ir pasukū plačiai diskutavo išskeltus jame klausimus, užbaigė nurodymais, jog Balfas turi smulkų sąrašą su gausiom žinių tų asmenų, kurie norėtų atvykti į Ameriką, bet čia neturi nei giminių, nei artimųjų pažįstamų, kurie sutiktų rūpintis garantijomis. Tokių asmenų, įskaitant ir šeimos narius, yra apie 1200. Balfas apsiuntė rasti jiems kvietėjų, jei gautų lėšų vienam ar dviem asmenim, kurie galėtų aplankyti lietuvių kolonijas. Balfas būtų dėkingas už tokią paramą garantijom surasti.

Kas ligi šiol padaryta?

Diskusijose paaiškėjo, kad naujasis imigracijos įstatymas vykdomas labai lėtai. Klūtis sudaro formalumai — painaus garantijų sudarymas ir darbo įstaigų pažymėjimai (Clearance Order). Administracija Washingtono tų formalumų griežtai laikosi. Įstatymas ligi numatyto laiko (1956 m. gruodžio 31) gali likti neįvykdytas.

Šalpos organizacijos daro viską, kad ligi to laiko galėtų atvažiuoti didesnis numatytų imigrantų skaičius. Pavyko jau išrūpinti kai kurios lengva-

tos: a. NCWC - War Relief Services, reikaltū esant, duos tremtiniams paskolas laivokartėms išpirkti; b. darbo garantijos "clearance" turi eiti per vietinę US Employment Service įstaigą, kuri neturi teisės atsisakyti išduoti pažymėjimą, jei darbas yra tikras; darbdavys pasirašo ir atlyginimas yra standartinis; c. studentams ir jaunuoliams iki 16 metų darbo garantijos nereikia; d. darbas gali būti garantuojamas žmonai, kuri tada laikoma šeimos galva ir vyrui tuo atveju darbo garantijos nereikia.

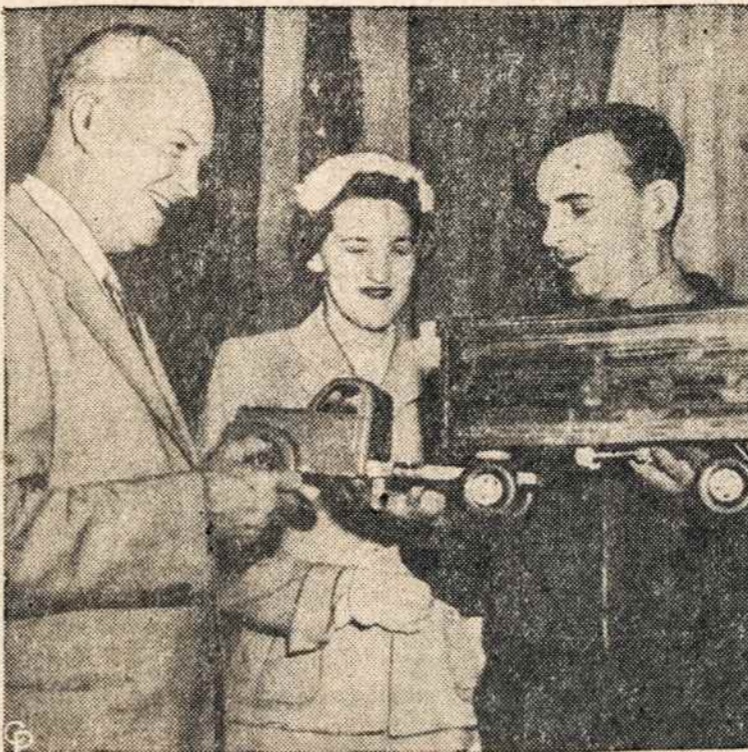
Kaip su darbu?

Diskusijose išryškėjo, kad darbo garantavimas naujiems imigrantams neturi būti siejamas su kai kuriose vietose besireiškiančiu nedarbu, jei darbą garantuoja giminė giminei, arba kviečiamasis yra kurios nors srities specialistas. Žodžiu, naujoji imigracijos įstatymo vykdymas nėra surištas su nedarbu. US Empl. Serv. įstaigos negali verst darbdavį, turintį laisvą vietą, duoti ją neįdirbančiam amerikiečių vietoj kviečiamo tremtinio.

Kaip su garantijom?

Asmenys, kurie anksčiau buvo sudarę garantijas tremtiniams per NCWC - War Relief Services, gali drąsiai sudaryti naujas garantijas, nes už senias garantijas atsakomybę prisiėmė NCWC - War Relief Services. Nėra jokio pagrindo nesiryžti ar bijoti garantijas sudaryti, jei tik yra bona fide darbas ir butas, nes NCWC - War Relief Services už tas garantijas taip pat davė atsako ir jas patvirtina.

NCWC pažadėjo Balfui teikti moralinę ir materialinę paramą naują imigracijos įstatymą vykdančiam, t. y. ieškant kvietėjų - sponsorų, dokumentus

G. W. BAILEY, sunkvežimio soferis iš Denver, Col., iš kur yra kilęs prez. D. Eisenhoweris, įteikia prezidentui sunkvežimio modelį. Šis soferis per 13 metų nuvažiavo 1,300,000 mylių be jokio akcidento.

SEPTYNERIŲ METŲ DARBO VAISIAI

Kai 1946 metais buvo pradėtas istorinės medžiagos rinkimo darbas Pasauliniame Lietuvių Archyvu, tai pirmasis dalykas buvo gautas tų pačių metų paskutinę dieną. Taigi, 1953 m. gruodžio mėn. 31 d. suėjo septyneri metai, kai pluoštas po pluošto, siuntinys po siuntinio augina Pasaulio Lietuvių Archyvą. Per tą laiką gauta: 133,873 lapai archyvinės medžiagos (mokyklų ir organizacijų protokolai, istorijos ir kronikos, mokslo dokumentų dublikatai ir kt.); 1,313 knygų, 12,382 egz. periodikos; 2,761 kitų dalykų (vėlia-

sudarant, rūpinantis bendrai atvykimu į Ameriką.

Lietuviai raginami sudarinėti garantijas savo giminėm bei pažįstamiem Europoje, kad jie galėtų atvykti į šį kraštą.

Visas informacijas mielai teikia Balfos Centras (105 Grand St., Brooklyn 11, New York).

Vincentas Lilevičius
PLA Direktorius

se. Tas pavojus ypač aiškiai ryškėja trečties metų lietuviams, kurie, netekę savosios žemės, savo turto, savų namų, dar godžia griebiasi šių dalykų svetimuose kraštuose, tuo būdu išleisdami iš akių savo kelevystės prasmę ir paskirtį. Teisingai pop. Pijus XII jau minėtoje kalboje sako: "Pasauliui reikalinga matyti šių šventųjų palybę, kad jis išvystų ir patirtų tikros išminties, kad išvystų atgamtinėje šviesoje nepaprastą beturčių ir neturto vertingumą, kuris pats savimi pasaulį taip gėsdina."

To rodos kaip, tik ir siekė "Saulės Giesmės" autorius ir jos leidėjas.

Būdas, su kuriuo autorius priėjo prie šv. Pranciškaus, keistojo ir daugelii nesupranto gyvenimo, yra naujas ne tik lietuviškoje šventųjų gyvenimų serijoje, bet ir iš viso retas pasaulinėje.

Todėl knyga bus skaitoma mielai ir su įdomumu ne tik tų, kurie šv. Pranciškaus gyvenimo išvis nepažino, bet ir tų, kurie apie jį girdėjo iš pamokslų ir pasiskaitė iš "Šv. Pranciškaus Žiedų". Čia ras atskleistą didingą ir Dievo meilės pilną Asyžiečio dvasią, kuri taip savotiškai, sakytumė, radikaliai santykiavo su medžiaginiu pasauliu. Bet iš kitos pusės skaitytojas "Saulės Giesmėje" ras pilną džiaugsmo ir optimizmo Kristaus poetą ir šauklį, kuris savo kraštutiniam neturto rado dvasinio džiaugsmo šaltinį ir kvietė brolių Neturtą, kad su juo kartu pagarbintų Viešpatį. Kam neturtas yra nelaimė, šioje knygoje supras jo gilą prasmę atgamtinėje srityje, kurią šv. Pranciškus išgyveno, o A. Maceina mums atskleidė.

Dr. J. Sav.

Vytautas Bacevičius
pianistas ir kompozitorius, rengiasi koncertų gastroli kituose miestuose. Kovo mėn. jis koncertuoja New Yorke su Filharmonijos orkestru, kur atliks Liszto koncertą ir savo antrąjį koncertą (lietuvių temomis). Čekų smuikininkas V. Šimek atliks jo smulko koncertą su orkestru; orkestras taip pat išpildys jo "Elektrinę poemą" (trijų dalių). Koncertą rengia Columbia Artists Management.

Šį pavasarį įvykęs jo piano koncertas Town Hall New Yorke buvo spaudos gražiai įvertintas. N. Y. Times rašė, kad Bacevičius vėl pailiustravo savo talentą. Jo tonas turi aiškų skambėjimą, kuris niekada nepraranda savo blizgėjimo. N. Y. Herald Tribune pažymėjo, kad jis pasirodė tinkamu griežtiems programos reikalavimams. Jo pedalas buvo įtikinantis, jo tonas, kaip visada, neforsuotas, su ypatingai turtinga skambėjimo baze. Jo interpretacijos pasižymi pasitikėjimu savim ir gausumu. Šalia kitų tautų kompozitorių jis visada paskambina ar tai savo ar kitų lietuvių kompozicijų. Ir šio koncerto proga jis paskambino savo sonatą nr. 4. Abu dienaščiai pažymėjo, kad ji pianistiškai efektinga ir autoriaus labai gerai atlikta. Z.

Domininkas Savio — Šventasis

Birželio 12 d. Romoje popiežius Pijus XII paskelbė šventuoju palaimintąjį Domininką Savio, 15 metų jaunuolį, italą, šv. Jono Don Bosco auklėtinį, mirusį 1852 m. Jis mirė Castelnuovo Don Bosco miestelyje, kur dabar yra selekčių vadovaujama lietuvių gimnazija. Šv. Domininkas Savio buvo saulezietis.

Apie naujojo šventojų gyvenimą lietuviškai galima pasiskaityti kun. Gavėno išleistojo knygoje "Jaunojo galiūno keliu". Knyga yra 160 puslapių, pritaikyta jaunimui, gausiai iliustruota spalvotais paveikslais, kietais viršeliais, kainą 2 dol. Ją galima užsisakyti adresu: Instituto Salesiano Lituanos, Castelnuovo Don Bosco (Asti), Italia.

KAS TAS GAILEVICIUS?

Tarptautinės Valstiečių Sąjungos biuletenis anglų kalba birželio 1 skyrelyje iš Lietuvos mini paskirtą sovietinį naują vidaus reikalų ministrą Lietuvoje Gailevičių ir aiškina, kad tas naujasis ministras ligi šiol niekad nebuvo minimas bet kuriose pareigose; kad jo vardas lietuviškas, tačiau nežinia, ar jis gyveno Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoje.

Tas aiškinimas tenka patikslinti, nes Gailevičius buvo Lietuvoje žinomas jau 1940. Jis buvo A. Sniečkaus bendradarbis, saugumo antrojo skyriaus viršininkas.

Jis minimas komunistinio saugumo departamento direktoriaus A. Sniečkaus patvirtintame, 1940 m. liepos 10 slaptaime aplinkraštyje apie operatyvinę pasirošimą "likviduoti antivalstybinius asmenis ir antivalstybines partijas." Ten sakoma: "Gailevičius, II-jo skyriaus viršininkas, turi pasirūpinti, kad laiku būtų paruošti ir patikrinti suimtinųjų asmenų sąrašai (žr. Lithuanian Bulletin 1947, Nr. 7-8, 11 p.)."

• Memmingene, Vokietijoje, susiorganizavo lietuvių choras "Darna", kuriam vadovauja žinomas muzikas M. Budriūnas. Gegužės 12 choras surengė viešą koncertą vokiečiams pabėgėliams. Prieš koncertą kun. A. Bunga supažindino klausytojus su Lietuvos klausimu.

IŠ VISUR

• Philadelphiajion atvežama Marijos keliaujanti statula. Šv. Kazimiero bažnyčioje ji bus birželio 14 iki birželio 21 d., šv. Andriejaus — 21-28 birželio, šv. Jurgio — birželio 28 iki liepos 5 d., St. Joseph Marie Villa — 5 liepos. Iš ten perima kun. L. Pečiukevičius į Schullkill provinciją.

• Tragiškojo birželio minėjimą Bonnoje, Vokietijoje, rengia Tarptautinis Komitetas Krikščioniškajai Kultūrai Ginti, susitaręs su Baltų Taryba. Minėjimas įvyks birželio 15 d. Katalikams pontifikalines mišias atliks Koelno kardinolo Fringso pavaduotojas vysk. Ferche. Vakare Beethoveno salėje prie miesto teatro įvyks iškilmingas aktas. Kalbą sakys federalinio parlamento kiečių federalinio parlamento užsienio komisijos pirmininkas Dr. Gerstenmaier. Dalyvauja lietuvių choras "Darna", latvių ir estų menininkai.

• Londono universitetą baigė lietuvis V. Fidleris. Karo audros jį buvo nubloškusias į Daniją, iš ten pateko į Angliją. Po trijų metų darbo prievolės jis pradėjo studijuoti ir baigė universitetą bakalauro laipsniu. Studijas tęs ir toliau, norėdamas įsigyti geologijos daktaro laipsnį.

• Julija Sakaitė, iš Chicagos, nuvykusi į Australiją, Adelaidėn susituokė su muziku Zdanavičium.

Montrealyje Aušros Vartų bažnyčia statoma pilnu tempu. Žemės darbai jau baigti, dabar pradėdamos statyti sienos.

• Hamiltone, Kanadoje, atidarytas lietuviškas knygynas. Šia proga ateitininkų kuopa surengė literatūros vakarą. Knygyną tvarko ir globoja vietos ateitininkai.

• Bronius Povilaitis Montrealyje McGill universitete gavo daktaro laipsnį.

• Dr. V. Raulinaitis apie birželio vidurį atvyksta iš Australijos su visa šeima.

• Rio de Janeiro miesto radiofonas davė 30 minučių reportažą apie Lietuvą. Jį parengė Luiz Emery Trindale, kuris žada išmokti net lietuviškai. Reportažs buvo pavaiduota lietuvių kultūros vakarietišku mas ir duota lietuviškos muzikos iš plokštelių. Tai jau septintasis jo parengtas reportažas apie Lietuvą.

DR. B. MATULIONIS

Vidaus, spec. širdies ir plaučių ligos. Priima bet kurią dieną, iš anksto susitarus telefonu ar laišku.

Telef.: 22, Pascoag, Rhode Island.

Adr.: State Sanatorium Wallum Lake, Rhode Island.

Atstumas: nuo Providence—24 mylios, nuo Worcester—26 m., nuo Boston ar Brockton — 50 m., nuo Thompson, Conn.—10 m.

Jau minime spaudos atgavimo 50 metų sukaktį. Neuzmirškime, kad vienas iš didžiausių lietuviškos spaudos apaštaly buvo vysk. M. Valančius.

Jos gyvenimą ir veiklą rasite

VACLOVO BIRZIŠKOS KNYGOJE

VYSKUPU MOTIEJAUS VALANČIAUS BIOGRAFIJOS BRUOŽAI

100 p. Kaina \$1.00

Gaumama 'Darbininko' administracijoj

A. Maceinos „SAULĖS GIESMĖ“

(atkelta iš 4 psl.)

iš viso jo matyti viena pagrindinė mintis: šv. Pranciškus savo gyvenimu pilnai įkūnijo Evangeliją, tapo gyvu Kristaus pavyzdžiu ir taip įprasmino savo keistą gyvenimą. Jis parodė, kaip galima Evangeliją įgyvendinti šioje ašarų pakalnėje, šiame turtais apsikrovusiame pasaulyje. Bet šiame kelyje Asyžietis, iš paviršiaus žiūrint, atrodo toks keistas, kaip ir pati Evangelija, kuri nuo jos nutolusiam lieka keista ir nesuprantama.

Kai kas "Saulės Giesmę" paskaitęs išsitarė, kad A. Maceina šiuo savo veikalu yra parodęs, kiek šv. Pranciškaus sekėjai — pranciškonai yra nutolę nuo savo Steigėjo. Iš dalies tai yra tiesa, kaip lygiai yra tiesa, kad mes visi esame toli nuo Kristaus, kurio sekėjais ir mokiniais vadinamės. Šv. Pranciškus parodė tobulos Evangelijos gyvenimo idealą. Bet tai yra idealas, kurio reikia siekti, bet kuris visada liks idealas, ne visų pasiekiamas, kaip lygiai šventumas ir krikščioniškoji tobulybė, tobulybė, į kurią Kristus pakvietė visus be išimties: "Būkite tobuli, kaip jūsų dangaus Tėvas yra tobulas". Tai idealas į kurį reikia orientuotis, bet prie kurio čia žemėje nedaug kam tenka priartėti. Ir šv. Pranciškaus sekėjai, būdami tik žmonės, turėdami gyventi savo laiko aplinkoje, dėjo daug pastangų pasekti savo Steigėju (tai rodo pranciškonų ordino pasidalinimas ir bandymai įvairiomis reformomis geriau atitikti Steigėjo dvasią). Bet kaip Kristus buvo tik viena kartą ir vienas visiems krikščionims, taip ir šv. Pranciškus lieka vienas ir nepakartojamas. Jis s

ŠV. PRANCIŠKUS gauna stėgmas

atėjo į XIII amžiaus visuomenę, kuri jau per daug buvo nutolusi nuo Evangelijos Kristaus, kaip grynas ir autentiškas Evangelijos žmogus ir parodė tai žmonijai žemiškąjį gyvenimo rūpestį ir dulkėmis apneštą Kristaus paveikslą, netgi su Kristaus žaizdomis savo rankose ir kojose. Taip Asyžietis atliko jam skirtą specialią misiją, kuri grąžino žmonių atgal prie Evangelijos dvasios. Svarbu tad pasekti Pranciškus ne jo išorinėse formose, bet jo dvasioje, kurią

"Saulės Giesmės" autorius pasistengė atskleisti ir kuri sudaro pranciškonų gyvenimo turinį.

Norėtusi palinkėti, kad "Saulės Giesmėje" parodyta šv. Pranciškaus gyvenimo prasmė šių dienų ypač aiškiai lietuviškoje visuomenėje (nes jai knyga yra skirta), atliktų bent iš dalies tą misiją, kurią šv. Pranciškus atliko savo laiku Vakarų krikščioniškame pasaulyje. Juk ir šiandien yra tas pats pavojus pasimesti žemėje, turtų ir namų vilionė-

Birželio...

(atkelta iš 3 psl.)

kad dar antrajam karui neprasidėjus, Politbiuro narys Zdanovas iš Leningrado (1938) šaukė, jog Pabaltijo kraštai rusam tepriklauso ir turi būti atgauti. Štai antroji priežastis, dėl ko bolševikai taip žiauriai žudo, ypač Rusijos pakraščių žmones.

Yra dar viena priežastis — reikalas vergų darbams, kurie

stiprina ir ginkluoja Sovietų Sąjungą.

Bet tokie darbai atliekami ir kituose kraštuose. Tačiau ten, kur žmogus pagerbiamas ir kur jam neatimama laisvė, nėra nei tų vergiškų darbų. Prievaratos darbai tik parodo, kad turime reikalo su tikru barbaru ir žiauriu imperialistu. S

HARTFORD, CONN.

Birželio 5 d. Hartforde surengtas studentų "Finis semestri" praėjo su dideliu pasisekimu. Svačių ir studentų buvo iš Bostono, New Yorko, Waterburio, Putnamo ir k.

Po piet įvykusioje diskusijų valandėlėje, kurią pravedė R. Mieželis, buvo nagrinėjama tema: studentas lietuvių ir amerikiečių visuomenėje.

Diskutuojančių grupę sudarė: R. Kezys, K. Kudžma, J. Navickas ir V. Saliamonas.

Vakare įvyko studentų jėgomis rengta meninė programa, kurią išpildė studentų sekstetas, vad. J. Perkaičiui, B. Račkuskas su deklamacija, violončelistė A. Krupeniūtė, palydint pianu N. Stadalinkaitė, ir B. Empakerytė su savo kūryba. Programą pravedė G. Dragunevičius.

Po programos buvo linksmi pasišokta. **Dalyvė**

ELIZABETH, N. J.

Gegužės 30 d. šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijoje įvyko iškilmingas paminėjimas žuvusiųjų pirmame ir antrame kare. Prie bažnyčios, gražiame sodelyje, buvo paruoštas karstas ir pridengtas Amerikos ir Lietuvos vėliavomis. Dalyvavo Elizabetho ir Newarko lietuvių veteranai, skautės ir daugybė žmonių. Veteranams trimituojant buvo pakeltos Amerikos ir Lietuvos vėliavos. Prie karsto gėdulingas pamaldas atliko klebonas M. Kemežis, asistuojamas vietos kunigų. Liberą ir kitas giesmes atgiedojo bažnytinis choras, vadovaujamas prof. J. Zilevičiaus. Po pamaldų veteranai prie kryžiaus padėjo vainiką žuvusiems už Amerikos ir Lietuvos laisvę. Ta intencija, klebonas M. Kemežis atliko sumą ir pasakė pamokslą.

Birželio 20 d. mokyklos aikštelėje įvyksta pirmasis piknikas. Pelnas skiriamas aikštelės pagražinti. Klebonas visus kviečia gausiai dalyvauti.

M. N.

Paremkime saleziečių gimnaziją

Birželio 10 d. susirinkę New Yorke lietuvių saleziečiai — iš JAV kun. J. Stašaitis ir kun. V. Endriūnas, iš Venecuelos kun. Antanas Sabaliauskas ir iš Italijos atvykęs lietuvių saleziečių gimnazijos direktorius kun. Dr. Juozas Zeliauskas — aptarė gyvą reikalą efektingiau organizuoti lietuviškos saleziečių gimnazijos rėmimą, išlaikymą bei plėtimą. Gimnazijos direktorius kun. dr. Juozas Zeliauskas su savo dvasinės vyriausybės pritarimu pakvietė buvusį Indijos misionierių kun. Antaną Sabaliauską perimti visą gimnazijos rėmimo organizavimą bei atstovavimą JAV ir Kanadoje, bendradarbiaujant kun. V. Endriūnui ir kun. J. Stašaičiui. Gimnazijos galutinio bei atstovo nuolatinę apsisistojimo vieta: Rev. Ant. Sabaliauskas, 138 Beech St., Paterson, N. J. Norintieji gali ir tiesioginiai susirūšti su gimnazijos direktoriumi adresu: Rev. J. Zeliauskas, Castelnuovo Don Bosco (Asti), Italia.

C. DOYLE, 24 metų, iš Chicagos, pašauktas stoti į kariuomenę, nes jisai po paskutinės registracijos "pamiršo" pranešti, kad vedė ir susilaukė 3 vaiku.

TĖVELIO SODAI KRŪTINĖJE ŽYDI

DETROIT, MICH.

Paskutinį gegužės sekmadienį, tuoj po sumos, į ispanų salę sugužėjo būrys lietuvių šeštadieniškos mokyklos mokslo metų užbaigos paminėti.

Mokyklos vedėjas A. Misiūnas, atidaręs mokslo baigimo akademią, pakvietė dr. kun. Ig. Boreišį, šv. Antano par. kleboną, kuris čia salėje visuose nuosirdumu skatino būti gyvais knygnešiu dvasia ir kovoti už gimtąjį žodį.

Vedėjas pranešė, kad šeštadieniškos mokykla, kuria ligi šiol rūpinosi Detroito Liet. Mokytojų "S-ga" ir Tėvų Komitetas, naudojosi parapijos mokyklos patalpomis bei kleb. kun. Boreišio ir seselių pranciškiečių visokeriopa parama.

Šiais mokslo metais mokytojų: kun. K. Simanavičius, dr. V. Masiulis, K. Daugvydienė, O. Balzerytė, V. Kundrotenė, A. Misiūnas ir P. Zaranaka.

Pradžioje mokslo metų mokinių buvo 130, teištvėrė ligi galo tik 117. Mokiniai skyrėsi taip pasiskirstę: 1-me 30, 2-me 30, 3-me 34, 4-me 23. Pirmame ir ketvirtame skyriuose po 5 mokinius suklupo.

20 METŲ KUNIGYSTĖS SUKAKTIS

Birželio 17 mini šie Vilkauskio vyskupijos kunigai, esantieji laisvame pasaulyje: kun. Jonas Buikus — Girardville, Pa., kun. Vytautas Demikis, Paterson, N. J., kun. Jurgis Riauba — Michigan, kun. Juozas Marčiulionis — Calif., kun. Petras Totoraitis — Newark, N. J., kun. Vincas Valevičius — Grand Rapids, Mich., kun. Vaclovas Vaičiūnas — Kolumbia ir prel. Vladas Tulaba — Romoje.

LAWRENCE, MASS.

Sutvirtinimo sakramentą suteikė mūsų parapijiečiams Bostono arkidieceizijos auxiliaras vyskupas Eric MacKenzie D. D. Sakramentą priėmė 21 vaikutis ir 12 suaugusių. Kun. A. Janiūnas, Alma Dvareskienė ir Eleanora Juknevičiūtė — Unick vedė katekizacijos pamokas, priruošdami vaikučius prie Sutvirtinimo sakramento.

Vasaros stovyklos jaunimui

Veltui tavo mintys į sveturkeliauja.

Saulė, nors šviesiausia, bus svetur tamsi.

K. Inčiūra

Tremties likimo ištikti, gyvename išsiblaškę po visus pasaulio užkampius. Mūsų tautiečiai mažesnėmis ar didesnėmis grupėmis yra išbarstyti po įvairius kraštus. Būtų dar gerai, jei tas tautinės gyvystės padalinimas apsiribotų atskirais kraštais. Bet ir paskiro krašto rėmose vyksta tas susimulkinimo, o kartu ir susilpninimo procesas

mūsų tautinių jėgų. Viena gi iš svarbiausių priežasčių, silpninančių mūsų tautinę sąmonę

TEVAS ALF. BERNATONIS
Sielovados Tvarkytojas
Vokietijoje

ir yra kaip tik atskirų valstybių palaikomas ir iš dalies gyvenimo sąlygų diktuojamas mūsų tautiečių apgyvendinimas mažesnėmis grupėmis. Apie tai kalbėdamas, turiu galvoj Vokietijoje gyvenančias šeimas. Tos padėties rezultatai visiems mums, kurie sielojasi taurios lietuviybės išlaikymu mūsų jaunimo srityse, yra slegiantys ir mums gerai žinomi: mūsų jaunimas, neturėdamas ryšio su lietuviška dvasia, atsiduria pavojų užsikrėsti svetimos aplinkos savitumais, sužalodamas mums visiems taip brangią, paties Kūrėjo žmogui įdiegtą tautinės sąmonės turta.

Būdami bejėgiai toms mums tremties gyvenimo priemstoms sąlygoms pasipriešinti, turime šventą pareigą visais galimais būdais ieškoti išeities ir stengtis tai svetimai įtakai į mūsų jaunimą užkirsti kelią ne kasdieniškomis priemonėmis. Viena iš tokių priemonių, išbandyta ir atnešusi gražių vaisių, yra

vasaros stovyklų rengimas mūsų jaunimui.

Jau ketveri metai yra ruošiamos lietuviškam jaunimui, esančiam Vokietijoje, vasaros stovyklos.

Tokias dvasinio ir fizinio atsigalvimo dienas esame pasiryžę praveisti ir šiais metais. Po ilgametės stovyklų pravedimo patirties prieita vieningos nuomonės, kad tik tada stovyklavimas atsiekia savo tikslų, kai programa pravedama

religinėje, tautinėje dvasioje!

Todėl šimet, kad darbai būtų dar vaisingesni, stovyklą katalikiškam jaunimui rengia Sielovada (praveda moksleiviai ir studentai ateitininkai). Skautams rengia skautų vadovybė, likusiems, kurie neturėtų galimybės dalyvauti tose stovyklose, rengia PLB Vokietijos Krašto Valdyba.

Vasaros stovyklų pravedimas neapsiriboja vien tik mūsų jaunimo subūrimu į vieną vietą, jį tuo būdu bent vienai kitai savaitei išskiriant iš vokiškos aplinkos. Per tą laiką sąmoningai žadinamas mūsų tėvų šalies tikėjimas, vienas iš esminių tautinio susipratimo faktorių.

Religinis auklėjimas stovyk-

GREENFIELD, MASS.

Išvažiavimas-piknikas
Trys draugijos — SLA 297 kp., švč. Širdies ir šv. Onos — drauge ruošia birželio 27 didžiulį pikniką Franklin Country parke arba Fairgrounds Fair. Pradžiai 1 val. Programa bus pilna visokių netikėtų staigmenų ir linksmybių. Be to, gardžių valgių ir gėrimų. Piknikui ruošti komitetas, sudarytas iš visų draugijų atstovų, nuosirdžiai kviečia visus lietuvius atsilankyti.

A. Dėdinas

DETROIT, MICH.

krūtinėje žydi." Minėjimas baigtas tautos himnu.

Taip, rėgėjom, kad dalyje mokinių tėvelių sodai krūtinėje tikrai tebežydi, tik tuo pačiu lindo galvon liūdna mintis, ar tos 10-metės, 12-metės krūtinės bus patvrios tam žiedui išlaikyti prieš įvairias šalpas ir vėjus? Ar neturėdami aukštesnės lituanistinės mokyklos mes nekapituluosime pusiaukelėj? Apie tai tėvai, mokytojai ir bendruomenė lai gerai pagalvoja!

P. Natas

• **Detroito, Mich.,** Balfo skyrius yra vienas iš pačių aktyviausių visoj Amerikoje. Jo veikėjų gražų bendradarbiavimą Detroito lietuviškoji visuomenė labai gausiai remia, ką liudija gerai pasisekę vajai ir įvairūs kiti parengimai Balfo naudai. Gegužės 8 d. jie surengė vakarą, kuris davė gražaus pelno. Liepos 11 d. numatoma suruošti gegužinį Balfo naudai. Vienu didžiausių Detroito 76 Balfo skyriaus laimėjimu reikiama laikyti labai aktyviai ir sėkmingai vedamą Balfo narių verbavimą. Skyrius yra pavyzdingas ir nario mokėsius rinkdamas, vien tik šiais metais jis jau atsiuntė 480 dol. nario mokestio.

Meninė daly reikiškesi įvairių šakų specialistai: deklamatoriai, pianistai, balerinos ir kt. Po to 2 sk. įscenizavo "Leiskit j tėvyne" ir jungtinėmis jėgomis, dainų ir eilėraščių pynę.

visus nuklėję į tolimą tėvyne.

kurioje vaikščiojom po kuni-gaškėčių Lietuvą, girėdėjom baudžiauninkų aimanas, su savanoriais ėjom tėvynei laisvės parnešti, džiaugėmės nepriklausomybe, verkėm su Sibiran vežamais, o ir viltį turėjom, kad "Sugriš, kas buvo svetur nuklydęs... tėvelio sodai

MEMPHIS valstybinė kolegija dar nepriima studentų nekry. Kolegijos rektorius advokatui (stovi vidury) pareiškė, jog jis laukia oficialaus įsakymo.

LIETUVIAI ŠOKO OMAHOS MIESTO GATVĖJE

Omahos miesto, pietryčių dalies (So. Omaha), verslininkai - biznieriiai, birželio 8 d. minėjo 100 metų miesto sukaktį. Buvo surengtas įvairių tautiškųjų festivalis gatvėje. Festivalyje dalyvavo ir lietuvių šėkėjai tautiškuose rūbuose. Žiūrovų buvo prisirinkusių arti 20.000. Lietuviam visi garsiai plojo ir kalbėjo, kad šokiai labai patikę. Reikia pagirti mūsų jaunimą, kad jis randa laiko pasiruošti ir viešai pasirodyti, garsindamas lietuvių vardą.

Atvyko iš Belgijos
Birželio 3 d. Jonas Velička, ilgai vargęs Belgijos anglies kasyklose, atvyko į Omahą ir apsigyveno pas Zyko šeimą. Darbą gavo "Excel Novelty" krautuvėje.

Du tuzinai graduantų
Birželio 6 d. po rytinių pamaldų kleb. kun. J. Jusevičius įteikė diplomus 24 parapijos mokyklos graduantams.

Dirbo kaip sau
Parapijos mokyklos suolams

apmokėti buvo surengtas bingo. Labai nuosirdžiai, ir sau dirbdami, pasidarbavo: B. Dainius, J. Damijonaitis, J. Deksnys, R. Drukteinis, J. Česna ir k.

Šv. Pijaus parapija
Popiežių Pijų X paskelbus šventuoju, Omahos arkivyskupas įsteigė miesto pakraštyje naują parapiją, šv. Pijaus vardo. Steigiama dar ir antroji parapija, nes miestas labai auga ir katalikų skaičius didėja. **Vietinis**

MRS. V. FIELD (Middletown, Ohio) susilaukė dukrelės ir pati liko gyva, nors daktarai jai patarė šeimos neturėti, jei norinti dar gyventi dėl savo silpnos širdies.

Visos buvusios stovyklos galėjo su pasisekimu būti pravestos mūsų gerų tautiečių duosniomis aukomis.

Visi stovyklavę yra tikrai nuosirdžiausiai dėkingi tiems, kurie suteikė galimybę jiems pabuvoti savųjų tarpe, ištruktus iš svetimos aplinkos.

Ir vėl mūsų vargantysis jaunimas kreipia savo akis į Jus, gerieji aukotojai. Išgirskim joo tylių prašymą, prašymą einantį iš širdies. Išgirskim balsą mūsų vargančios tautos ateities. Jūsų aukomis ir šią vasarą jaunimas atgaus fizinę jėgą ir sustiprės dvasiškai. Aukokime ir siųskime per Bal-fą, nes Jūsų, kad ir mažiausia auka neša gausių vaisių mūsų tautos ateičiai.

This is it! No limit to Security and Steady Employment Plus Good Wages

AT
CHASE CANDY CO.
CANDY COOKS

AND
MOGUL OPERATORS

APPLY
3301 W. FRANKLIN BLVD.

ŠV. PELEGRINO ŠVENTOVĖ

"VEŽIO ŠVENTASIS"

TĖVAI SERVITAI, ŠV. DOMINIKO BAŽNYCIA

Sedgwick ir Locust gatvės

NUOLATINĖ NOVENA KAS ANTRADIENĮ 5:30 P.P.

Kiekvieną sekmadienį 8:30 p.p.

Giedotos mišios kas antradienį rytais 8 val. už vėžiū sergančius. Šventojo relikvija atskirai laiminami vėžiū sergantieji. Prašymai priimami kiekvienu laiku.

Tel. WH. 4-6797

Rev. John G. Bosco, O.S.M., klebonas ir vedėjas

Įsigykite ką tik iš spaudos išėjusią, kultūros žurnalo "Aidų" premijuotą A. Maccinos knygą

SAULĖS GIESMĖ

Joje šis didysis mūsų mintytojas giliai, įdomiai ir visiems suprantamai gvildena šv. Pranciškaus gyvenimo reikšmę ir palikimą žmonijai.

Isleido PREL. PRANCIŠKUS JURAS,

94 Bradford St., Lawrence, Mass.

Spaudė T. T. PRANCIŠKONŲ spaustuvė

Aplanką piešė T. Valius

Gražiai įrišta, 458 p. Kaina \$5.00.

KREIPTIS: Į "DARBININKĄ" ARBA PAS LEIDĖJĄ

KĄ TIK PASIRODĖ ANGLIŠKA KNYGELE APIE KATALIKŲ BAŽNYČIOS PERSEKIOJIMĄ LIETUVOJE

SOVIETS KILL GOD IN LITHUANIA

PARUOŠĖ T. NARBUTAS

Su spalvuotomis iliustracijomis

Išplatinkit jos kuo daugiausia. Kaina tik 10 c.

Užsakymus siųsti:

DARBININKAS
680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

SAVO PATIES KŪRINIO AUKA

Aparatas vėžio ligai apšaudyti

Prieš metus laiko vak. Vokietijoje pasklidusi žinia apie tragišką dr. Konrad Gund mirtį, sukrėtė ne vieną technikinę pažangos optimistą. Bet dar labiau ji palietė vėžio liga sergančiuosius, kurie dėjo daug vilčių į dr. Gund'o išrastą "Betatroną".

Šiuo metu daug kalbama apie atomo bombas ir jų naikinamąją galią. Bet branduolio fizika pajungiama ne vien tik karo tikslams. Yra būrys mokslininkų Amerikoje ir Europoje, kurie tiria, kaip būtų galima panaudoti atomo suskaldymą žmonių gerovei.

Turbūt dar niekad nebuvo atbejones, kad griauti yra lengviau negu statyti. Argi karo įvykiai akivaizdžiai neparodė, jog išgelbėti žmones, atsidūrusius mirties pavojui, yra žymiai sunkiau negu juos prazudyti. Bet ne vien kare žūsta daugybė žmonių prieš laiką. Ir taikos gyvenime nestinga priešų, kurie nelauktai pakerta ir sunaikina žmogaus gyvenimą. Vėžio liga užima čia pirmąją vietą.

Jei 1890 m. tik kas 38-tas iš mirštančiųjų buvo pažymėtas vėžiu, tai šiandien šio skaičiaus ratas susiaurėjo iki 6.

Todėl nenuostabu, jog medicina pasikvietė į pagalbą atomo fiziką, trokšdama įveikti šią nepažabojamą žmogaus gyvybės sunaikinimo grėsmę. Šių didelių pastangų pasėkoj atsirado ir dr. Gund'o "Betatronas".

Pats vardas nusako, jog turima reikalo su "beta" spinduliais. Šis sudėtingas aparatas gamina ir svaido greitus elektronus, kurių paskirtis yra apšaudyti vėžio apimtą kūno dalį ir naikinti susirgusių audinius.

Jo veikimui yra reikalinga 6 mil. voltų įtampa srovė.

Pravesti pirmieji bandymai su keliais šimtais ligonių buvo teigiami. Bet "Betatronas" tik tuo tik odos vėžiui gydyti. Dr. Gundas buvo įsitikinęs, kad, didinant voltažą, turėtų padidėti ir "Betatrono" veiksmingumas. Todėl jis nenuirio ir dirbo toliau. Po trejų metų itempto skaičiavimo ir ilgu bandymų buvo sukonstruotas 15 mil. voltų "Betatronas". 1952 m. rudenį Erlangen'o Siemens - Reiniger firma šį "Betatroną" pagamino ir atidavė Goettingeno universiteto odoos klinikos žinion. Naujasis "Betatronas" turėjo pašalinti vėžio išaugas, esančias iki 5 cm. gilumo nuo odos paviršiaus. Ryšium su tuo aparatu dr. Gund'o vardas pasidarė žinomas ir už Vokietijos ribų.

Kas gi buvo tas dr. Gundas. Gūmė ir augo jis Vienoje. Ten ir studijavo elektrotechniką. Tik vėliau atvyko į Vokietiją ir Goettingeno universitete studijavo fiziką ir paruošė disertaciją. Jo nepaprasti gabumai jau tada atkreipė jo mokytojų dėmesį. Karui prasidėjus, jis atsikėlė į Erlangeną ir ėmė dirbti Siemens-Reiniger firmoje. Ši firma yra plačiai pagarsėjusi savo Rentgeno ir kitais, medicinai skirtais elektriniais aparatais. Čia Gundas atsidėjo "elektronų svaitytojo" konstrukcijai. Karo pabaiga jo darbą nutraukė. Gundas buvo internuotas, bet vėl paleistas. Amerikiečiai siūlė jam vykti Amerikon ir ten dirbti savo specialybėje. Gundas atsisakė. Jis vėliau pasiryžęs kurį laiką pakentėti negu palikti Erlangeną. Po visų pokarinio mato vargų, kuriuos iškeisti padeda jam didelių aukų nebijanti žmona, dr. Gundas vėl gali tęsti savo darbą Siemens - Reiniger firmoje. Sukonstruoti 15 mil. voltų "Betatroną" jis laiko savo gyvenimo uždaviniu. Šį kilnų norą jam pavyksta įgyvendinti.

Bet su šiuo nauju kūriniu prisideda dr. Gund'o tragedija. Jo kūrybinis genijus pralenkė šių dienų technikos pažangumą. Sunkiai leidosi išsprendžiamas naujojo "Betatrono" lempos medžiagos klausimas. Dėl to 15 mil. voltų "Betatrono" veikimas dažnai sutrikdavo.

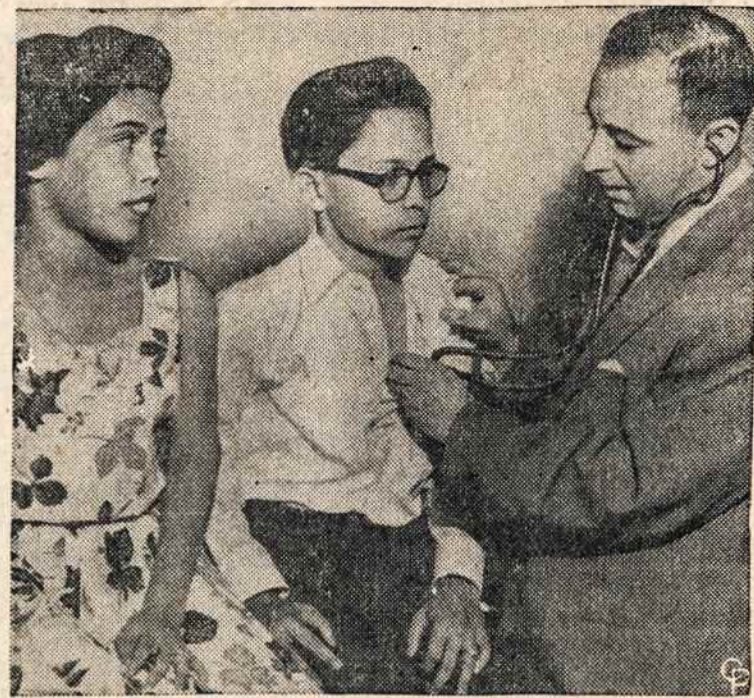
Dr. Gundas turėdavo tada vykdyti Goettingenan taisyti savo "nepaklusnų kūrinių". 1953 m. gegužės mėn. pabaigoj jis vėl dirbo Goettingeno klinikoje prie savo užstrigusio "Betatrono". Dirbo, triušė, prie to aparato jam įprastu moksliniu aistringumu. Bet viskas buvo veltui. Jis nepajėgė šį kartą pašalinti kliūčių.

Nežinia, kas vyko to išradėjo sieloj. Galima tik nujauti, kad jis buvo išgyvenęs didelę vidinę kovą. Žmogaus veikseną kritišku momentu apspėndžia ne tiek genialumas, kiek charakteris. Gal kaip tik čia reikėtų ieškoti priežasčių, privedusių tokį didelį išradėją prie savizudybės. Gegužės 31 d. rytą užtikto jį tarnautojai negyva netoli "Betatrono". Jo kišenėj buvo rasti 3 atsisveikinimo laišukai, skirti žmonai, Goettingeno universiteto profesorui Bode ir Siemens - Reiniger firmos direktoriui dr. Gellinek. Savo laiškuose jis rašo, jog pasitraukias iš gyvenimo, nes jaučiasi nepriaugęs visiems tiems "Betatrono" sunkumams.

J. Medaitis

MRS. M. MANNING (Pittsburgh, Pa.) tik penktoje kartoje (iš motinos pusės) susilaukė sūnaus. Jos motina, senutė ir t.t. — turėdavo tik dukteris.

J. R. T. CICCONE, brolis ir sesuo, 20 ir 19 metų, iš Philadelphia, serga nepagydoma anemija, jau turėjo 40 kraujo transfuzijų. Be jų būtų mirę.

Ponas Toks prisideda prie veikimo

Ponas Toks, svilnimas prisidėjusių New Yorke karščių, įsmuko lietuviškon užveigon, kur žmonės ne nuo saulės, bet nuo skystimelio "vėsinosi".

— Ei, žmogau, — kreipėsi jis į storą kaip statinė padavėją, — duok man žirnių, ale sausų.

Gavęs ko prašė, jis nukabino nuo kabilo kažkieno kepurę, supylė į žirnius ir gražino padavėjui lėkštele.

— Klausyk, — tarė jam padavėjas, — tamsta žirnius kepurėn supyle!

— Taigis, — nesigynė ponas Toks, — supyliau visus. Ar norėjai, kad pusę tepilčiau

— Ne, nenorėjau, — mikčiojo padavėjas, — bet kepurę tai apgadina, nes žirniai drėgnoki...

— Drėgna dabar ir lauke, — atkirto ponas Toks, — tikra šutra. Pagaliau, ta kepurė ne mano, o to pono, kuris kampe tupi ir susirinkimuose laido kalbas kaip žirnius. Pažįsti jį?

— Pažinti tai pažįstu, bet kas dabar bus? Matysi, ką jis pasakys...

— O ką jis galėtų pasakyti? — teiravosi ponas Toks. — Juk čia saviškių užveiga, ar ne? Bartis nėra ko. Antra vertus, būtų iš mano pusės kvaila, jei būčiau kepurėn pylęs ne žirnius, o alų. Pabandyk tai padaryti ir pamatysi, kad varvės. O žirniai ar varva?

— Jie nevarva, bet nepadoru ir jų pilti svetimam kepurėn, — įtikinėjo padavėjas.

— O savon pilti dora? — spyrėsi ponas Toks. — Man rodos, padarumas lieka padarumu, o žirniai žirniais. Jei tamsta stebies, kad anas ponas nepylė žirnių kepurėn, tai galiu tamsta užtikrinti, kad jis gerė alų. Dabar aišku?

— Aišku, tai aišku, bet...

— Negali būti jokiu "bet" — rėkė perpykęs ponas Toks. — Tamsta sąmoningai ar dai užveigos svečių nervus ir gadini savininkui garą vardą. Tamstai tiktų žirnius aižyti, o ne juos pardavinėti. Supranti?

Ponas Toks sumokėjo už žirnius ir išėjo iš svetainės dar šukterėjęs kepurės savininkui:

— Ei, čia yra ko pakramtyti, kai užtruks jūsų posėdinis veikimas... Žirniai geriau negu tuščios šnekos.

● Muzikos žinios, balandžio birželio nr., įsidėjo kaip priedus Broniaus Budriūno Tėviškėle ir Iš rytų salelės; J. Zdanavičiaus — Laisvųjų dainos gaidas. Abu priedai skirti mišriam chorui. Beveik kiekviename numeryje Muzikos žinios skelbia naujų gaidų, tuo puoselėdamos gana skurdžių gaidų literatūrą. Šiame numeryje rašoma: Muzikinės politikos reikalai, prisimenama Juozo Naujalio sukaktis, kun. K. Senkus rašo apie šv. Pijaus X liturgines muzikos reformas, Valteris Banaitis — Muzika okupuotoje Lietuvoje, 5 metal be Vanagaičio, Aktualiais lietuvių muzikos klausimais ir muzikinio gyvenimo kronika.

RESORTS

VICTORIA HOTEL
206 Seventh Ave., Ashbury Park, N. J.
One block from ocean, American plan \$37. up weekly, and European plan \$16. up weekly. Famous for excellent Continental Cuisine. Most relaxing home atmosphere. Phone or write. Early summer reservations secure better locations. I. TUZENEV, owner-Manager. Prospect 5-6891.

UNGER'S PINE REST

Purling, New York
Tel. Cairo 9-9564. Family vacation. American-German table. Sports. TV. Churches, swimming nearby. Reasonable rates. Tel. HO 4-5203.

LIETUVOS "Atsiminimai"
Radio Valandos
Šeštadieniais 4.45 iki 5.30 val. p.p. Stotis WVEVD 1330k-107.5m
JACK-J STURAS
DIREKTORIUS
1264 WHITE ST. HILLSIDE, N.Y.
Tel. WAverly 6-3325

DISPLAY

ROOM AND BOARD FOR RENT RESIDENCE
Gracious living in luxurious home, Overlooking picturesque harbor.
FOR
Elderly lady with private family. Services—Meals—Chauffeur.
Shore Road Drive TERRACE 6-4020

Joseph J. Noe Studios, Inc.
ECCLESIASTICAL
Woodwork
Altars—Railings
Pulpits—Pews
Staircases—Stations
of the Cross
Studios & Factory
1953 Mayflower Ave., New York 61, N. Y.
UNderhill 3-8991

Buss. tel. Office tel. Namų tel.
Ev. 4-9672 EV. 4-6639 EV. 4-1913

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

SALE IŠNUOMOJAMA
ŠOKIAMS, VESTUVIŲ POKILIAMS IR TT.

J. Zakarauskas, Mgr.

280 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.

BUSS. OPPORTUNITY

CLEANING & LAUNDRY STORE
Estab. 20 yrs.
FULLY EQUIPPED
30 Lb. Unit —
Gross business \$25,000. Real Buy.
LA 8-2218

MELSKIS SU BAZNYCIA

Visų sekmadienių ir didesniųjų švenčių mišių maldas lietuviškai ir kitų daug maldų bei giesmių rasi malda-knygėje

Būk mums malonus

Parengė
PREL. F. BARTKUS
413 pusl. Kaina \$2.00

Užsakymus siųsti
DARBININKAS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N.Y.

PARSTUPAS

Parstupo šaknys jau buvo žinomos ir vartojamos kaip gyduolė nuo Hipocrito laikų, nuo plaučių ligų, nuo širdies nesveikumo, nuo sunkių skaudėjimų po krūtine ir skrepelėvimų; kiti sako Parstupo šaknys gerai nuo šalčių, kosulio ir reumatiškų skausmų, ir suvalnimo k i e t ū vidurių. Prisiųskite mums \$1.00, tai mes prisiųsime jums kvoterį svaro Parstupo šaknų. O jeigu norite COD, tai bus \$1.25; į Kanadą irgi yra \$1.25.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

Labai gera, mokanti gražiai gyventi knygelė, tinkanti visiem, ypač jaunimui, parašyta

O. SWETT MARDEN Džiaukis gyvenimu

Kaina tik 70 centų

Gaunama:
"DARBININKO" administracijoj

SCHOLES BAKING, Inc.
V. Lukas — Vedėjas
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-8802
Lietuviška duona — geriausia duona. Mes kepame duonas, pyragus ir pyragaičius pagal visų skonį. Tortai, ypatingai pyragai vestuvėms, krikštynoms ir kitokioms iškilmingoms progoms. Užsakymai išpildomi kogeriausiai. Išvežiojame į krautuves ir privačius namus.

Užsakyk savo vaikams "EGLUTĖ"!

SO. BOSTON, MASS.

BARASEVICIUS ir SŪNUS FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. SOUTH Boston 8-2590

ZALETSKAS

FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermentis dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
SOUTH Boston 8-2609

WAITKUS

FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių direktorius ir balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

Užsisakykite Darbininką 1954 m.

Skaičiuokite ir platinkite "Šv. Pranciškaus Varpelį"!

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9
Mokslus baigęs Europoje
128 E. 86th STREET NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Tel. APplegate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.
Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).
Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.
Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke.
Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

Kabaretas

VYT. BELECKAS, savininkas

Baras, SALE vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

Tel. EVERgreen 6-5181

KARL EHMER — PORK STORES

Geros rūšies įvairios mėsos, paukštiena, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuvėse:
69-38 Myrtle Ave. 185-24 Horace Harding Blvd
Glendale, N. Y. Fresh Meadows, Flushing
136-59 Roosevelt Avenue 219-17 Jamaica Avenue
Flushing, N. Y. Queens Village, N. Y.
68-38 Forest Avenue 176 Rockaway Avenue
Ridgewood, N. Y. Valley Stream, N. Y.
60-04 Woodside Avenue 4380 White Plains Road
Woodside, N. Y. Bronx, N. Y.

19 West Post Road
White Plains, N. Y.

MAIN STORE
6202-10 MYRTLE AVE. GLENDALE 27, N. Y.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĖS
AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
600 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Dievo Kūno šventė

yra kevirtadienį, birželio 17 d. Apreiškimo parapijos bažnyčioje visą oktavą bus 8 val. mišios su išstatytu švenč. Sakramentu ir mišparai vakarais 7.30.

Birželio Keturioliktoji,

lietuvių masinių trėmimų į Sibiro pirmoji diena, prisiminta trumpu, nuosirdžiu straipsneliu Apreiškimo parapijos leidžiamose savaitinėse žiniuose. Jose rašoma: "Tada Lietuva neteko 40 tūkstančių geriausių savo vaikų. Jų kančias ir pergyvenimus atidengs tik istorija. Suprantama, ką reiškia sėslių lietuvių nuo jo sodybos, žemės atplėšti ir viską palikus keliauti nežinon. Paliko jo žemę, prakaitu aplaistyta, jo bažnyčia, kurią jis nuo kudiškystės ištikimai lankė ir joje meldėsi... Mes, čia gyvendami... prisiminkim juos savo maldose. Mylėkim ir branginkim visa tai, ką mūsų protėviai šimtmečiais saugojo ir gynė."

Liudui Dovydui

yra atėjęs į Darbininko redakciją laiškas iš Anglijos. Prašoma atsimiti arba pranešti adresą, kuriuo galima būtų pasiųsti.

T. Modestas Stepaitis, OFM

Darbininko redaktorius, pradėjęs dviejų savaitių atostogas nuo birželio 14 d., aplankys savo pažįstamus Chicagoje ir kitose vietose.

Vincas Savukynas, įsikūręs 186 Milford St., Brooklyn 8, N. Y., šįmet, birželio mėnesį, kaip sekmingai baigęs Vakarių Radijo Mechanikų ketverių metų kursų, įregistruotus į Televizijos kursus. Prieš pora metų yra įsitaisęs savo bute dirbtuvę, kurią ateity numato išplėsti bei atidaryti ir televizijos skyrių.

Atidaryta Pr. Lapienės vasarvietė

Birželio 5 d. įvyko tradicinis Pr. Lapienės vilos atidarymas, sutraukęs tikrai gražios publikos būrį. Pirmą šia proga buvo surengta lietuvių dailininkų paroda. Tai ir dabar svetainės sienas puošia nemaža mūsų menininkų kūrinų.

Šįmet šiai progai programą davė Brooklyno Liet. Dramos Studija, vadovaujama rež. J. Blekaitis, koncertiniu būdu perteikė O. Milašiaus dramą "Miguel Manara".

Pradžioje J. Aistis supažindino su Milašiaus gyvenimu ir kūryba, kuri pailiustruota vienu L. Kašubaitės padėklamuoju eilėraščių. Kiek plačiau prelegentas nušvietė šią misteriją Dail. Pr. Lapės specialiai padarytoje estradoje susirinko Dramos Studijos auklėtiniai: A. Bendoriūtė - Blekaitienė, L. Kašubaitė, R. Adomaitis, T. Alinskas, J. Lapurka, A. Liogys ir rež. J. Blekaitis.

Jie ir skaitė tekstą net su autoriaus remarkomis. Tarp paveikslų tarpus užpildė pianistė A. Kepalaitė, paskambindama pianinu.

J. Blekaitis veikalą sutrumpino, bet visa esmė paliko. Ir kaip šios rūšies koncertas laikytinas pavykšiumi. Veikalas praskambėjo su nuotaika. Tačiau jis yra gana sunkus; reikalauja ypatingos publikos ir kitų, ne svetainės, patalpų. Tad nenuostabu, kad dalis publikos jo "nepakėlė", nuolat nerimavo, trukšmavo, o kiti kraustėsi į barą prie stikluku.

Po programos įvyko šokiai, grojant R. Kontrimo orkestrui.

Antanas Kasparas,

kun. Ant. Kasparo tėvas, mirė birželio 13 d. Laidotuvės įvyksta penktadienį, birželio 18 d. Pamaldas 10 val. Harrisone, N. J., lietuvių bažnyčioje.

Aldonos Šlepetytės

baletų studijos vakaras įvyksta birželio 18 d. Apreišk. p. salėje. Maloniai kviečiama atsilankyti ir pasidžiaugti šiuo meno vakaru.

Vytauto Bacevičiaus

piano studijos mokiniai birželio 19 d. 8 val. vak. Steinway Concert Hall, 113 W. 57th St., rengia piano rečitalį su plačia programa.

Alfonas Simutis,

Lietuvos vicekonsulo Aniceo Simučio brolis, birželio 17 d. laivu "Rio Cachall" atvyksta į New Yorką giminių ir pažįstamų aplankyti. Alfonso Simutis yra direktorius ir dalininkas sraigtų fabriko "Simir" Buenos Aires mieste, Argentinoje. New York'e apsisistos pas brolių, 138 - 15-231 Street, Rosedale 10, N. Y.

Maspatho šv. Vardo Dr-jos pobūvis rengiamas birželio 20 d., sekmadienį, V. J. Atsimainymo parapijos salėje. Bus ir šokiai.

Susituokia

Apreiškimo bažnyčioje, birželio 19, šeštadienį, Gediminas Surdėnas ir Danutė Nutautaitė.

Mokslieiviai ateitininkai

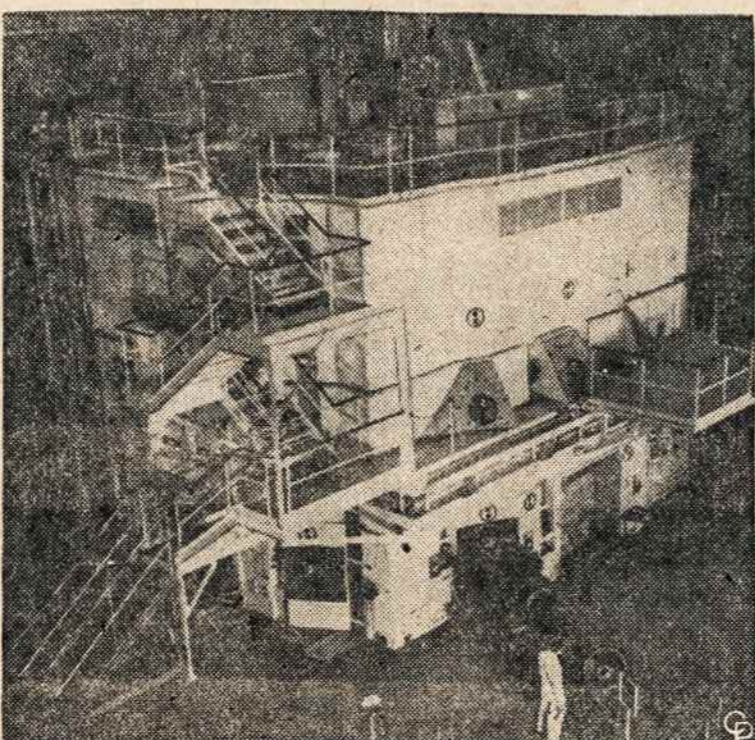
Gegužės 29 susirinkime paminėjo 50 metų spaudos atgavimo sukaktį. Paskaitą skaitė Pr. Naujokaitis. Po paskaitos buvo praversti atsakymai į 10 klausimų. Geriausia ir į visus klausimus atsakė G. Naujokaitis, K. Remėža ir R. Butrimas. Nutarta gausiai dalyvauti vasaros stovykloje su visom sporto šakom ir meno programa. Birželio 20 d. visi dalyvauja metinėje šventėje ir Marijos metų minėjime.

Darbininko administracija

dėkoja O. Pautienienei iš Clevelando, paaukojusiai 2 dol. laikraščiui paremti, ir L. Dambrauskienei iš Lindeno, paaukojusiai 1 dol.

NEWARK, N. J.

Inž. John S. Dimolitsas kartu su savo žmona atidarė tarpautinių gaminių dovanų parduotuvę — Gift Shop, 499 Springfield Ave., Newark. J. J. bus galima rasti ogaminų visuose kraštuose dalykėlių, tinkamų bet kuriomis progomis dovanoti. Inž. Dimolitsas šio biznio sumetimais, bet norėdamas taip pat patarnauti ir toms rūšies specialistams, kad galėtų savo gaminius parluoti

ATOMINĖS ENERGIJOS generatorius, kuris sukty kitas mašinas, statomas Arco, Idaho.

Darbininko piknikas Lindene

Jau virtusi tradicija, kad Darbininko laikraščiu paremti ruošiami kasmet bent du New Jersey lietuviams piknikai. Pirmutinis toks šių metų pasilinksminimas įvyko birželio 6 Lindeno lietuvių parke. Debesuotas dangus gal nevieną norintį vykti baidė, bet ir taip susirinko iš plačiosios apylinkės gana gausus žmonių būrys, kuriems visais atžvilgiais neteko gailėtis — lietaus negavo, o pasilinksmina lig valios.

Neskaitant tų ištikimųjų ir nuolatinių spaudos reikalų rėmėjų, šiame piknike dalyvavo didelis nušimtis jaunimo, kuriuos, be abejo, sutraukė ne tik noras linksmai pasisukti, bet ir toji skaidri lietuviška nuotaika, kuri taip ryškiai pasireiškia Darbininko susibūrimuose.

Tarp daugelio žymesnių svečių tenka paminėti kun. M. Kemėžį, Elizabetho liet. parapijos kleboną, tariusį nuosirdų žodį ir raginusį visus remti Darbininką. Po įprastinių piknikuose programos dalykėlių, orkestrui trunkiai grojant, jaunimas šoko, o vyresnieji vašinosi bei traukė skambias lietuviškas dainas.

Tik gerokai pritemus pamažėl parkas išstūjėjo.

BAIGĖ MOKSLUS

Elena Vilčinskienė

1951 m. įstojus į New Yorko universitetą, šiais metais baigė studijas ir birželio 9 d. oficialioje iškilmėse gavo dantų chirurgijos daktaro laipsnį (Doctor of Dental Surgery). Naujoji daktarė buvo baigusi odontologiją Vytauto Didžiojo universitete ir Lieuvoje bei tremtyje dirbo savo specialybėje. Į Ameriką atvykusi 1949 m. dirbo megstinių fabrike, vėliau artimųjų padėdama pradėjo studijuoti.

Rožė Šomkaitė

Šv. Jono universitete Farmaciją kolegijoje baigė farmaciją bakalauru laipsniu.

Giedrė Zauniūtė

Marymont kolegijoje baigė chemiją bakalauru laipsniu.

Kęstutis Kudžma

Šv. Jono kolegijoje baigė visuomeninius mokslus bakaluro laipsniu.

Ed. Ragelis,

čia gimęs, šv. Jono kolegijoje baigė chemiją bakalauru laipsniu.

Aldona Šlepetytė,

studijavusi humanitarinius mokslus Sorbonos universitete Paryžiuje, gegužės mėn. išlaikė baigiamuosius egzaminus, parašė diplominį darbą ir birželio 1 d. New York'e baigė Columbia universiteto Filosofijos fakultetą magistro laipsniu.

"TEVU DARBININKU" šiais metais išrinktas litografijos darbininkas Sam Schatzmann iš Maspath, N. Y., su savo sūnum mėgsta meškerti.

Siuvėjų rinkimuose visi turi dalyvauti

KĄ SAKO PREL. J. BALKŪN AS PATRIOTINEI LIETUVIŲ

VISUOMENEI

Kun. J. Balkūno kalba per radiją WEVD birželio 12 d. 1954

Jau seniai mūsų patriotinė lietuviška visuomenė atsiskyrė nuo komunistų ir jiems pritarančiųjų. Anie nedrįsta organizuoti kur nors eiti į mūsų gyvenimą. Bet atsikri asmenys drąsiai veikia ir su lietuvišku skraiste maišosi mūsų tarpe. Gaila, yra lengvatikių, kurie jiems patikti, juos įsileidžia savo tarpan ir net parenka juos į valdybas. Pasiseka jiems įkalbėti sąmoningus lietuvius gyventi visi ir dalyvauti unijos veikloje. Siuvėjai daugumoje yra geri lietuviai ir geri katalikai. Kaip geriems lietuviams, turėtų rūpėti draugijos veikla, kad nebūtų užgauti narių patriotiniai ir religiniai jausmai, kad draugija nebūtų panaudota priešlietuviškiems reikalams, kad draugija tarnautų visų narių naudai, kad vada būtų aiškūs ir atviri savo ištikimybe Amerikos vyriausybei ir saviems žmonėms ir jų idealams. Tą galima užtikrinti tik balsavimu. Todėl raginu visus siuvėjus dalyvauti balsavime, jokiū būdu neapleisti šios savo teisės.

Šia proga ir rekomenduoju j valdybą išrinkti: delegatu J. Hermaną, pirmininku J. Zerolį, raštininku F. Vaitukaitį, išdiniuku B. Sutkų, Trade Boardo nariu St. Indrulį, Joint Boardo nariu F. Spūdį ir Pildmosios Tarybos nariu K. Dobravolskį. Elkite visi į rinkimus, kurie įvyks birželio 17 d., ir išrinkite minėtus kandidatus.

Demokratiniėje santvarkoje

"Lietuvos atsiminimų"

radijo programa, vedama Jokūbo Stuko, nuo liepos 3 d. pailginama iki valandos laiko. Nuo to dienos ji bus girdima šeštadieniais tarp 4:30 ir 5:30 val. po pietų iš stoties WEVD 1330 kilociklų ir 97.8 megaciklų (FM).

"Rūtos" Draugijos

piknikai paremti "Lietuvos atsiminimų" radijo programai šiemet bus liepos 11 d. Bayonne, rugpjūčio 15 d. Woodside ir rugsėjo 12 d. Rahaway.

LRKSA susirinkimas

labai svarbus, šaukiamas birželio 19, šeštadienį, visų New Yorko ir New Jersey apskrįčio narių. Susirinkimas bus 6 val. vak. Angelų Karalienės bažnyčios salėje. Susirinkime bus svarstomi LRKSA konstitucijos pakeitimai, renkami delegatai į seimą Chicagoje, valdybos reikalai. Prašomi visi būtina dalyvauti.

Apsr. pirm. P. J. Montvila

TURIU 6 KAMBARIŲ BUTĄ.

Kadangi gyvenu viena, galiu išnuomuoti dviem suaugusiems ar vienai moteriškei. Galite kreiptis vakarais nuo 6 iki 9 val. adresu: F. Levanavičius, 481 Lincoln Ave., Brooklyn 8, N. Y. Tel. MI 7-0864.

Lietuvių Radio Draugijos Programos

J. P. GINKUS, Direktorius
Trečiadieniais 10 P.M.—WWEL 1600 kc.—5000 W.
GYVUOJA PER 23 METUS

Oro tangois transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika.

495 GRAND ST., Tel. EV. 4-9293 BROOKLYN 11, N. Y.
J. P. GINKUS AD JEZAVITAS J. VALAKAS
Direktori s Muzikos Dir. Pranešimų Dir.

BOSTONO ŽINIOS

Sodalietės

birželio 10 d. turėjo savo pamaldas ir susirinkimą šv. Petro parapijos salėje. Susirinkimas buvo paskutinis prieš vasaros atostogas. Sodalietės pasveikino kun. A. Kneizį, kun. J. Žuromskį ir kun. J. Klimą su besiatinančiomis jų vardinėmis. Išrinkta taip pat nauja valdyba, kurią dabar sudaro: A. Juškevičienė, M. Sinkevičienė, F. Zaletskaitė ir A. Dvareckienė.

Alicija Ausevičiūtė

išrinkta Bostono arkivyskupijos jaunimo tarybon; ją dabar lanko arkivyskupo Cushing ateiti ir pasidaryti plaučių rentgeno nuotrauką.

Pabaltiečių meno savaitė

įvyks birželio 14-19 d.d. Bostono miesto viešojoje bibliotekoje; bus meno ir rankdarbių paroda.

Bostono miesto sveikatos departamentas

pranešė, kad specialius autobusus su rentgeno aparatais birželio mėn. 14, 15, 16 ir 18 d.d. atvyks į So. Bostoną ir sustos prie Savings Bank. Kiekvienas nemokamai galės ateiti ir pasidaryti plaučių rentgeno nuotrauką.

Mirusieji

Birželio 11 d. iš šv. Petro bažnyčios palaidota Stanislavas Lepševičius, 59 m. amž. Velionis gyveno 255 M St. Nučiudime paliko žmoną ir dvi diktėris.

Birželio 12 d. iš šv. Petro bažnyčios palaidotas Vincentas Kolonavičius 36 m. amžiaus. Velionis gyveno 40 Vinton St. Paliko motiną ir du brolius.

Lietuvių skautų stovykla bus rugpjūčio 28 — rugsėjo 7 d. amerikiečių skautų stovyklavietėje prie Plymouth. Amerikiečių skautų vadovybė lietuviams paskolina patalpas, inventorių, laivelius ir sporto įrankius.

CAMBRIDGE, MASS.

Lietuvių parapiją mokyklą baigė 12 graduantų. Birželio 13 per savo pamaldas giedojo patys graduantai ir priėmė šv. Komuniją. Po pietų kleb. kun. Pr. Juškaitis įteikė diplomus, kuriuos gavo mergaitės: P. O'Leary, J. Towski, U. Lučinskaitė, E. Merceri, M. Patrick ir A. Shanahan, berniukai — F. Palazzi, J. Natto, R. Lawrence, J. Nahoney, J. Minavičius ir B. Nausėda.

GERA PROGA

Kas norėtų būti verslininku (biznieriūm) bet turi nedaug pinigų, tenepraleidžia progos įsigyti

Bar and Grill,

kuri parduodu dėl senatvės. Galima pirkti ir su namu. Tai gera vieta. Aš ją laikiau 20 metų. Kreiptis adresu: W. Garsva, 3449 Fulton St., Brooklyn, N. Y. Galima skambinti telefonu AP 7-8186 tarp 9 ir 12 A. M.

Stephen Bredes, Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Ave., Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APllegate 7-7083

JAU GALIMA ĮSIGYTI A. RINKŪNO VADOVELĮ

KREG ŽDUTĖ

II DALIS

Skaitymai, aplinkos ir tėvynės pažinimas pagal naująją JAV ir Kanados liuanistinių mokyklų programą

Viršelis ir iliustracijos dail. T. Valiaus.

Bostono lietuvių mokytojų leidinys

184 p. — kaina \$2.75

Gaunama "Darbininko" administracijoje.